Arad, XXXVIII. évf. 119. szám. ✱ Ára 2 lei. ✱ 1923. junius 5. Kedd.

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.
Kiadóhivatal:
Bulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)
(Aradi Nyomda Vállalat.)
Sürgönycim: Közlöny, Arad.
Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

✱ Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. ✱

ELOFIZETES
HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
Egész évre ... ... 482 Lei.
Fél évre ... ... 216 Lei.
Negyed évre ... ... 108 Lei.
Havonta ... ... 36 Lei.

Hirdetések díjszabás szerint vétetnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

Imádkozás.

Gyönyörü Junius, halászok érlelője, virágok felruházója, ki érő magokat, a szent kenyérnek igéreteit ülteted a buza fölserdült szárába, aki bóditó illatot lehelsz a nyiló virág szüz szirmai közé, aki szinekkel harmatozod be a zsendülő mezőt, az ég kékjével, a tenger zöldjével és a boldogság rózsa szinével, aki meleg vagy, mint az asszonyunk ölelése és puha mint a kis gyerek csókja, szent, csudatévő Junius, hadd zengjen most téged ez az irás. A tévedések utjain botorkálunk mindannyian és botor fontoskodással tévesztjük össze a lényeget a látszattal, amikor azt hisszük, hogy az emberi élet leghagyobb eseményeit politikusok szava, tudósok bölcsessége és had vezérek tévedése teremti világra. S amig magunkra nevelt alázattal ünnepeljük a magától értetődőt és térdre kényszeritett hódolattal köszöntjük az elttévesztheteltent, meg feledkezünk arról, hogy egy nyiló virág az élet pompázóbb nagyszerüségeit, magába széditő titokzatosságát és megfejthetetlenebb miszticizmusát jelenti, mint a legkomplikáltabb gép, a legjobban cél bataláló elmélet s legbravurosabban kiravaszkodott müremek. Zengő titok bujik meg a gyöngyvirág fürtjei közt, az emberi értelem kagylójával ki nem meritető logika nyilatkozik meg abban a rendben, mely gyümölcsé neve föl a feslő bimbót. Hegyeket hányhatunk fel sivó sivatagon, csatornákat vághatunk ki kapzsi Schlokként örök adósunknak az elten földnek testéből, szekerünk élé g hajtjuk az erőt, mely tenyere egy sulyában tartja a naprendszer cs lagait, még sem lesz soha annyi erőnk, hogy egyetlen satnya füszálban elősegitsük a bimbózás és a sejtoszlás sötét törvényeit attól az eleve elrendeltetéstől, amit az örök hatalmak örök időkre, örök érvénnyel elrendeltek.

Az arma Virumque cano örök vezércikk témája helyett hadd csorduljon ki alázatunk megszentelt kelyhéből, őszinte, áhitatos és könnyesszavu magasztalása annak az örök istennek, amelyik füben, fában, kőben, villámlásban és nap sugárban árulja el örök hatalmát és mindenütt jelenvaló voltát. Ezt az istent, az öröktől fogva és örök kévaló urat csak az alázatunk odaadásával magasztalhatjuk. Ha patak partján lovat áldoztunk föl, ha kicsurgatott embervérrel beesztelenitették meg az áhitat helyét ha első fübárányt, vért és velőt hordoztak ama Hatalmas elébe, vagy ha a megszépült és megtisztult keresztény vallás nem e világról való szimbólumaival mutatja be áldozatát, egyformán azt a fölöttünk uralkodó Erőt, a betelhetetlen szépséget, a magasságbeli Hatalmat ünnepeljük, az első okot és végső okozatot, a sziklát, honnan kiszökött a fejlődés patakja s az óceánt, hová befut a szélesen hömpölygő folyam. De az ember, aki saját magát fölkente a természet urának, holott csak reményte en trónkövetelője lehet az élet ha rtalan birodalmának, az ember ég az isten dicséretét is le akarja ialni magának. Meg tud-e mérkni dobok pergése, orgonák zugá és trombiták harsogása azzal a hével, ami erdők zugásából, vi har bömböléséből, villám csatto gása és tavaszi hajnalok szüz csönöből árad ki? Melyik szebb háza istennek: a Szent Péter temple, vagy az, amelyiknek alapja virágos rét, kupolája a sugárzó p, mennyezete a kék ég és tapét a biborfelhő? Mi kelt több és inább áhitatot, a tömjén füstje, vag végtelen óceánok sós lehellet Egyetlen rügy magasztalóbb csérete a fölöttünk és bennünk nek, mint az a gula lenne, mely az első embertől kezdve épitet na az emberiség, beleépitve a föld minden kövét, az értelem minden kigondolását s belekeverve csurgó vérét a kövek közé.

Junius, zengő szépségü, ömlő melegü, áldott ölü Junius, a szent élet szent forradalma vagy minden halál törvényével szemben. Fegyverzaj, férfidicsőség helyett megoldott sarukkal és dadogó szavakkal hadd zengjük most áldóimádkozó roldreborulással a te dicsére tedet, aki magad vagy a termő erő, a nyiló élet, a fogantató ölelés, a föltakarózott titok, az örök szépség és örök vigasztalás.

Uj hatalmi csoportosulás.

(Ausztria nem csatlakozhatik Németországhoz.)

Prágából távirnatozzák: A miniszterelnökhöz közel álló Wonkow irja, hogy Foch francia marsall lengyelországi és csehszlovákiai, Lerond tábornok belgrádi, az angol királyi pár római és a jóvátételi bizottságnak a magyar kérdésben hozott határozatából az következik, hogy Európában az államoknak uj hatalmi csoportban való elhelyezkedése megy végbe. Az egyik csoportot Anglia és Olaszország, a másikat Franciaország és a kisantant alkotják. —

Egyiptom, Suez-csatorna, Vörös-tenger

(Levél az Aradi Közlönyhöz)

(Isla de Panay.) Már ragyogóan süt le ránk a nap. Közeledünk a trópusok világához. Hajónk a kora reggeli órákban kötött ki Port-Szaidban és amikor megszabadultunk az egészségügyi tisztviselőktől és a rendőrségtől; megmenekül tünk a török-, arab-, egyiptomi stb. csolnakosoktól, végre rálépheltünk Egyiptom földjére. Port-Szaid nem nagy város és fontosságot csak az ad neki, hogy ez a kiinduló pontja a Szuez-csatornának. Még mielőtt a kikötőbe érnénk, ott emelkedik ellőttünk Lesseps Ferdinánd óriás szobra. A szobrot nem lehet tulságosan sikerültnek mondani, de jobbjával a Vörös-tenger felé mutat és a csudamü, amit Lesseps alkotott, a legremekebb müemlék. Egyiptomban félistenként dicsőitik, aki véghetetlenül sokat tett az emberiségért. Hiszen a csatorna nélkül egyik tengerből a másikba csak ugy lehetett eljutni, hogy körül hajózták egész Afrikát.

Port-Szaid utcái tele vannak a legérdekesebb tipusokkal és nem egy igazán szép férfi és nő kerül elénk. Valóságos gyötrelme az idegennek a sok török és arab utcai árus, aki minden értéktelen limlomját az idegenre szeretné sózni. A legtöbbje az oly szivesen kinált árunak a velencei üveg, meg mozaik munka. A bazárokkal teli utcák igazi képét adják a Keletnek.

Néhány nagyon szép fiatal arab nőt láttunk fátyol nélkül, de a legtöbbje erősen be van burkolva. Bizonyosan már sem nem szépek, sem nem fiatalok. A látható fáradt szemük ezt árulja el. Nekünk már nagyon meleg volt az egyiptomi nap, nem ugy a bennszülötteknek, akik bár mezitláb, de fejüket nagy kendőkbe burkolva haladtak el mellettünk. Az Abbas-mecset tornyából a muezzin éppen Allahoz lohászkodott, amikor két dominikánus és egy karmelita misszionárussal kijöttünk a katolikus templomból. Kapucinos barátok klastromához tartozik az elég nagy templom. Nagyon kedvelik itt a barátokat, mert sokat foglalkoznak a gyermekekkel, akik gazdátlan kutyánként, csak az utcát ismerik otthonuknak. Egyebekben Port-Szaidban az idegenek közt legtöbb az olasz. Idenütt olasz feliratok, cégek olasz „circolo" is van.

Körülbelül dé an indult hajónk a csatornál Csak lépésben haladtunk és mé csatorna közepe előtt egy "rő"-ben meg kellett állnunk, r sok óceánjáró jött felénk és zük csatornában csak egy u van a hajóknak. Volt köztük ny francia amerikai és olasz, japán és egy spanyol hajó, a Fülöpszigetekről jött. A h óta a hajók már nem kö tik egymást, mint annakelőtt ak amikor a spanyol hajó ha el mellettünk, ugyanannak a társaságnak egy hajója, yé a miénk, nem maradt el dvözlés. A hajó egészen kö aladt el mellettünk, az utasok elyi ke ismerősökre talált és s ingtek örömükben. Olya örömul lengette némely férfi onját, hogy éppen öt uszott ap mire a hajó tovább haladt.

Akik a szigetvilágból jött beteltek mindennel, amit a kik nyujthatott, most boldogo ban a tudatban, hogy közé nek Európához. Mi, akik arra haladunk, csak azt tudjuk, h mit hagytunk el és reméljük, hogy nem bánjuk meg majd, hogy az ismeretlen világok látása után való vágyunkban elhagytuk az ismert világot az ismeretlenért. Mégis megtelt némelyünknek a szeme könnyel arra a gondolatra, hogy ezek a hajók mind Európa felé haladnak, melytől mi mind messzebb-messzebb kerülünk. — Már esteledett és még mindegyre ott vesztegeltünk a „kitérő"-ben. Nagyon sokáig tartott a hajók elvonulása. A tulső parton, szemben velünk a Kairóba vivő vasutnak egy kis állomása: Arez-el-Loli. — Kicsiny állomás és a gyorsvonat, mely éppen elrobogott előttünk, csak éles füttyet hallatott, amely szinte bántó volt az alkonyat csendjében.

Lemenőben a nap és biborfényt borit a csatorna két oldalán látható pusztaságra, homokdombokra. A sótelepek is mind vörösek.

Már messzire bent vagyunk a Vörös-tengeren. Szuezban csak a hajóról gyönyörködhetünk, nem engedték meg a partraszállást. — Nagy gyártelep, különösen sok petroleumfinomitóval, óriási tartályokkal. Az afrikai parton kisérteties hegyalakulatok mellett ha-

Lapunk mai száma 10 oldal.

Ausztria Németországhoz való csatlakozása ügyében nézeteltérés van az antanthatalmak között. Se Páris, se Róma nem engedik meg a csatlakozást, de amig Franciaország a kisantanttal igyekszik meghiusitani a csatlakozást, addig Olaszország azon fáradozik, hogy Ausztriát és Magyarországot gazdasági téren közvetlenül támogassa. Középeurópa mai helyzetében különböző komplikációk esetleg intervenciók lehetősége adódik. Olaszországnak Középeurópában fenn kell tartania az egyensulyt még abban az esetben is, ha Franciaország a kisantantot támogatja.

Történt-e becsempészés.

(Konkliktus a párisi Havas-ügynökség és a Magyar Távirati Iroda között.)

Párisból táviratozzák: Érdekes konfliktus tört ki a *Havas*-ügynökség és a hivatalos *Magyar Távirati Iroda* között. A Havas-ügynökség azt állitja, hogy a jóvátételi bizottság határozatát a magyar kölcsön kérdésében Budapesten meghamisitották, amenynyiben a jelentésből kiküszöbölték azt a rendelkezést, amely ugy szól, hogy a kölcsön egyrésze jóvátételi célokra forditandó. Másrészről a jelentés elején a magyar kormány érdekében bizonyos kitételeket csempésztek be, amelyek az eredeti szövegben nem foglaltattak. E lényeges módositások ellenére a jelentést mint Havas-közlést adták tovább. Most tehát a Havas-ügynökség ahhoz ragaszkodik, hogy a hivatalos Magyar Távirati Iroda adjon ki helyreigazitást, mert ha nem teszi, a Havas-ügynökség hivatalosan megállapitja az egész tényállást.

Budapestről táviratozzák: A *Magyar Távirati Iroda* a következőket állapitja meg: A Magyar Távirati Irodának nincsen tudomása arról, hogy a Havas-ügynökség konfliktusnak minősiti azt a tényt, hogy a tévedés minden valószinüség szerint vagy a párisi táviróhivatalban, vagy valamelyik közbeeső állomáson történhetett. Hogy a távirat Budapestre már igy megcsonkitva érkezett, ennek megállapitására és az ügy kideritésére a Magyar Távirati Iroda is nagy sulyt helyez. Ezért elküldte a párisi Havas-ügynökséghez az eredeti táviratot. Arról, hogy a Távirati Iroda jelentése elején becsempészett valamit a Havas-ügynökség szövegébe, szó sem lehet, amit különben az eredeti távirat szintén igazolhat.

---

ladunk el. Holdtölte van és leirhatatlan szépségben tündöklik a táj. De a mi érdeklődésünket leköti a várakozás, míg a maga teljes méltóságában végre megjelenik előttünk a Sinai-hegy. Egyiptom! Sinai-hegy! Az egész ő- és ujtestamentum elevenedik meg előttünk. Mennyi hagyomány minden egyes ponton.

A szuezi-csatorna előtt állitólag hemzsegtek ezeken a vizeken a kalózhajók és a spanyol utitársak, akik itt itthon érzik magukat, egy kalózhajóról beszélnek, amely nem is régen megtámadott egy óceánjárót. A kalózok vezére — asszony volt. Nem mernők állitani, hogy ez a história igaz. De érdekesen adják elő és végre is nem lehetetlen. — Hiszen tegnap óta egyetlen hajót sem láttunk és a part messzire került el tőlünk, a minek legbiztosabb jele, hogy már nyoma sincs egyetlen sirálynak sem. Nem látunk csak vizet és éget és a hajókon sok asszony és gyermek, kevés férfi. Hogy is volna, ha egy ilyen kalózhajó kerülne elénk?...

Nagy csapatban követik hajónkat a delfinek és a sok gyermek ujjongó kiáltással fogadja az ugrándozó halakat. A szemhatáron megjelenik a sziklás Puló-sziget. Nemsokára elhaladunk a „Tizenkét Apostol"-nak nevezett kis szigetcsoport mellett. — És holnap Adenben köt ki a hajónk. Eredetileg Ceylonig kellett volna egyhuzamban hajóznunk, de Kolombóban munkássztrájk van és igy Adenben szedtünk fel szenet.

A rekvirált lakások.

Bucuresti hivatalos nyilatkozatok.

Irta: **Dr. Reisinger Ferenc ügyvéd.**

Az aradi napilapokban és a nagy számu érdekeltség körében hevesen folyt a vita az elmult két hónap alatt abban az irányban, hogy vajjon mi lesz az elrekvirált lakások sorsa? Homlokegyenest ellenkező magyarázatokat hallottunk egyaránt kompetenseknek tekinthető szakférfiaktól is. Az uj lakástörvény idevágó intézkedése olyan radikális ujjitásnak látszott sokak előtt, hogy inkább hajlandók voltak a szó szerinti értelmen erőszakot tenni, sem hogy a különben szerintük bekövetkező nagy felfordulásnak tegyék ki a szóban forgó lakásviszonyokat. A várva-várt igazságügyminiszteri felvilágositó körrendelet (1923. május 19-iki dátummal) ép erre, az aradi nagyközönség érdeklődését különösebben foglalkoztató témára egyetlen sort sem veszteget.

(Arad és a törvény.)

Időközben azonban kezeim közé jutott az uj lakástörvény parlamenti vitájáról szóló jegyzőkönyvnek hiteles szövege és mi sem természetesebb, mintHogy éppen a rekvirált lakások problémáját szerettem volna első sorban ennek a hiteles anyagnak a segitségével kidolgozni. Aradon a lakásrekvirálások kérdése számos család életsorsának annyira az elevenébe vágott az elmult évek során, olyan sok ember lesi szivszorongva azt, hogy mihez kell itt tartania magát a közel jövőben, hogy bárminő sovány aratásban volt részem a jelzett terepen, mégis szolgálatot vélek tehetni annak gyors közreadásával.

Az igazságügyminiszternek törvénytervezete egyetlen sornyi intézkedést sem javasolt erről a kérdésről. A szenátusi részletes vita folyamán azonban I. *Predescu* szenátor inditványt tett az iránt, hogy a rekvirált lakások ne elvezzék az uj törvény kedvezményeit, indokolván ezt azzal, hogy ezeknek a rekvirálásoknak megszüntetése kivánatosnak tekintendő. Az igazságügyminiszter hozzá járult ennek a rendelkezésnek az uj törvénybe leendő felvételéhez, bár a képviselőházi részletes vita folyamán ugy, világitotta meg a szóban forgó uj rendelkezésnek a jelentőségét, hogy a rekvirált lakásokat kiveszi ugyan a javasolt rendelkezés az uj lakástörvény rendszere alól, de azért a lakásrekvirálásokról szóló külön törvények tovább is hatályban fognak maradni és lakásrekvirálások tovább is lehetségesek lesznek.

Igazán nem csoda ilyen körülmények között, hogy az aradi szakférfiak merőben ellentétes módon ismertették napilapjainkban is a rekvirált lakások jövendő sorsát.

Éppen ezért nem tekinthető puszta magán véleménynek Gr. C. *Condurata* bucuresti felsőbirósági tanácsosnak és J. Gr.. *Perieteanu*, meg Alex. *Velescu* bucuresti ügyvédeknek imént megjelent értékes könyvében foglalt az a rövid kijelentés sem, mely szakasztott ugyanazt az értelmezést tartalmazza, mint amelyet a parlamentben az emlitett I. Predescu szenátor füzött inditványához. — Az illusztris szerzők ugyanis nem haboznak konstatálni azt, hogy az elrekvirált lakások bérletét az uj törvény már nem hosszabbitotta meg.

Csatlakozom ehhez a magyarázathoz a magam részéről is, mert hiszem, hogy bármely törvényes rendelkezésnek a szószerinti szöveggel homlokegyenest ellenkező értelmet szabadna adni.

(Per a feloldásért.)

Persze az uj törvényből ezek nyomán csak annyi olvasható ki, hogy a már eddig elrekvirált lakások bérletét az uj törvény nem hosszabbitotta meg és ilyen módon *a bérleti idő letelte után a pernyerés reményével fordulhat bárki a biróságokhoz az elrekvirált lakások feloldása iránt.* Az illetékes közigazgatási hatóságok azonban tovább is rekvirálhatnak olyan esetben, amikor a lakrészeket már három hónapnál régebbi idő óta lakhatatlanul hagyták, vagy ha valaki jogosan igénybe vehető mérven felüli szobákat tart elfoglalva. Efféle rekvirálások is azonban csak közhivatalnokok és a hadsereg javára történhetnek ezután, mert az uj törvényben biztositott szabad rendelkezési magán jogot csak közjogi természetü kényszer rendszabályok korlátozhatják, de az eddig magán felek részére is lehetséges volt rekvirálásokat az uj lakástörvény 20. paragrafusában visszaállitott szabad rendelkezési jog egyenesen kizárja.

Sok aradi biró és ügyvéd nem tudta elhinni az uj törvény megjelenése után sem azt, hogy még a törvény felsorolásából kifelejtett esetekben is vissza állt az összes megüresedett helyiségek tekintetében a tulajdonosnak a szabad rendelkezési joga. A fent hivatkozott bucuresti jogirók ellenben rámutatnak arra, hogy éppen a parlamenti tárgyalások és a törvény szelleme semmi kétséget sem hagynak fenn ebben a tekintetben. Érdekes az igazságügyminiszternek a szenátusban tett az a kijelentése is, hogy ő Lambru tábornok javaslatát, amely a szabad rendelkezési jogot a megüresedett lakások tekintetében visszaállitja, örömmel fogadja és azt a lakáshivatalok egyszerü „pur si simplu" eltörlésének tekinti.

(A remény.)

Végkonkluzióm tehát az, hogy mi rem lehetünk pápábbak a pápánál és lakásrekvirálások ezután csupán az 1920. november 12-én kelt 4868. sz. királyi rendelet alapján lehetségesek. Ezek a közjogi rekvirálási szabályok is csak azért vannak még hatályban, mert ezeket az 1921. aug. 21-iki, a lakáshivatalnak felállitásáról szóló törvényhez füzött végrehajtási rendelet utolsó szakaszának utolsó bekezdése kifejezetten hatályban tartotta. Kétségtelen azonban, hogy ugy a tulajdonosok, mint a bérlők nagyon szép husvéti ajándékot kaptak az uj törvényben az igazságügyminisztertől, hiszen Aradon is számos olyan család van, amelytől a régebbi rekvirálások még a legszükségesebb lakszobákból is elvontak egyet-kettőt. Nagy sor ezekre nézve az, ha immár megnyilott részükre a régi kedves otthon visszaszerzésének reménysége.

— **Magyarország svájci kölcsönt kapott.** Budapestről táviratozzák: A nagy bankoknak sikerült Magyarország számára Svájcban 40 millió svájci frankos kölcsönt szerezniök. Mivel a jóvátételi bizottság a zálogjogokat még nem oldotta fel és a feloldandó zálogokra szerzett kölcsön ennek következtében még nem vehető igénybe, a kormány elhatározta, hogy a nagybankok jótállása mellett kapott svájci kölcsön első részletét veszi igénybe. Ebben az ügyben Kállay Tibor pénzügyminiszternél ma értekezlet volt, amelyen részt vettek az érdekelt bankvezérek is és a pénzügyminiszter tájékoztatta a megjelenteket a külföldi tőkés csoportokkal folytatott megbeszéléseiről.

A kiránduló Arad.

(Világos és Menyháza.)

A kora reggeli napfényben különösen vibráló, izzó pára koronázza a közeledő hegyek kéklő ormait. A világosi hegy várromja, fantasztikus égbemeredő bástyáival komoran, barnán, éles silkuetjével mint egy meg tépázott, gyurt sikaku óriás néz le a száguldó vonat utasaira. A nyurga telegráfpóznák pillanyatnyi gyorsasággal suhannak el az ablakok előtt.

Az utasok háromnegyedrésze kirándulói természetet, napkorongot és madárcsicsergést csodáló városi emberek. A még alvó Arad kormos gyárkéményei már elmaradtak mögöttünk. Vissza sem nézünk. Kit érdekel most Arad, a város korzójával, köhögtető pórával és otromba öntöző kocsijaival. Cél: Siria (Világos) és Menyháza.

Siria (Világos.) Az utasok egyrésze leszáll és jókedvüen beszélgetve indul el, hogy megtekintse a történelmi nevezetességü várromot. A hegy tövében lepihentek, hogy erőt gyüjtsenek a fáradtságos hegymászásra. A várhoz ut is vezet, de a türelmetlen városiak nem a kényelmes utat választják, hanem egyenesen nekivágnak a meredeknek. Egy órai kellemes gyaloglás után a varhoz jutottak. A repedezett várfalak alatt lehullott téglatörmelékek között botorkálnak a kirándulók, és elgondolkozva nézik a történelmi idők emlékét. A távolban Arad látszik és a napfényben csillog a kigyózó sinpár. A másik oldalon hegyek puposodnak egymás mellett és a hegyaljai községek szines házai tarkállanak a zöld lombok között. Teli tüdővel szivják az oly ritkán élvezett üditő levegőt, élvezik és csodálják azt a szines, nagyszerü derspektiváju müvészi képet, amelyet a természet festett eléjük.

Azután vissza a vasuti állomásra és a legközelebbi vonattal tovább Moneasa (Menyháza) felé. Sibisig (Borossebesig) megyünk vonaton, azután átszállás a kies fekvésü aradmegyei fürdőhely felé. Lombos eserjék sisteregve surolják a kocsik oldalait. Rövidnek tetsző utazás után, amelyet a tájak változatos panorámája tett élvezetessé, érkezik meg a vonat Menyházára. A gyönyörü fürdőhelyen az első impresszionk az, hogy az ember a kulturájával milyen csodálatos raffináltsággal fészkelődött erre a természet szépségeivel megáldott területre, hogy megtudta hagyni eredeti valózágában. Illatos fenyő, gesztenyé és jegenye-erdők váltakoznak a Menyháza völgyét körülfolyó hegyek oldalain.

Amit a pihenni vagy szórakozni vágyó ember keres, azt itt megtalálja. A hegyek között az ormótlan kösziklák alatt, lombos fákkal körülnézve gyönyörködhetünk az őstermészet csodálatos csendjében: a falevelek között bujkáló szellő susogásában az énekes madarak trillázásában és ehhez a harmonikus szimfoniához állhatatosan kopogja a taktust a fatörzseken kuszó, rovarokat kutató harkály.

Távolból csak néha szürödnek ide a nagyvendéglő zenekarának tompa hangjai, olyan finoman és diszkréten, hogy a magányt, a természetet kereső és szerető ember előtt sem okoznak diszharmóniát. Lent csillog a menyházai tó és piros-anak a nyaraló villák tornyai.

A fáradt jókedvü és kipirult arcu kirándulék a vendéglő terraszán gyülekeznek, miután végig csodálták a természet szorakoztató és változatos képeskönyvét. Nesztelen lépésü pincérek suhannak a habzó sörökkel a párolgó ételekkel. „Itt van étvágy, háromszor annyit esznek az emberek, mint Aradon." Ezt egy pincér mondja, aki Aradról került ide. Különben aradi itt mindenki: a vendégek, a pincérek, a kenyeres lány és a tulajdonosok, csak a jókedvtől, a megelégetéstől csillogó szemek a kristályos levegő a csodálatos szépségü táj nem aradi. (p. g.)

A pilóta készen áll a katasztrófára.

(Beszélgetés a közkórházban Stefanescu kapitánnyal, a repülőszerencsétlenség sebesültjével.)

Az elmult szombaton két sápadt, véres embert élesztgettek az összetört repülőgép roncsai mellett a katonák. Hamar megérkeztek az orvosok, az életrekeltés sikerült, bekötözték a két szerencsét lenül járt pilótát és teherautón az aradi közkórházba szállitották őket. Amikor a katasztrófa történt, az egész városban az a hir terjedt el, hogy szörnyet halt az a két katonatiszt, akik a repülőgéppel lezuhantak, de akik a repülőtéren tartózkodtak a katasztrófa pillanatában, azok is nagy csodálkozással tapasztalták, hogy a lezuhant gép vezetője és utasa életben van. Több helyen sulyosan megsérültek és az első benyomásra alakult vélemény nem sok jót mondott állapotukról. Nagy volt a meglepetésem tehát, amikor ma az *aradi* közkórház sebészeti pavillonjában már egész kedélyes beszélgetésben találtam a két repülőtisztet. A sebészeti pavillon földszinti B. II. szobájában nyertek elhelyezést. *Stefanescu* kapitány, akinek a fölső bal combját törte el a reája zuhant motor, gipszbeágyazott lábbal fekszik és még balcsuklója van bekötözve. A combján szenvedett csonttörése erősen megrövidítette volna a lábát, ezért a forrasztással egyidejüleg nyujtókészülékkel kezelik. *Balteanu* főhadnagynak négy sérülése van, kettő az álkapcsán, bal- és jobboldalt, ezen kivül a bal bokáján és a jobb térdén. Álkapcsán szenvedett sérülései nem látszanak meg a főhadnagy arcán, de több foga kitörött.

A hogylétükről kezdtem a beszélgetést. Leginkább *Stefanescu* kapitány beszélt, Balteanu főhadnagynak álkapocs-sérülése miatt mintha nehezére esnék a beszéd. De azért néha-néha közbeszól ő is, különösen olyan helyeken, ahol a pilótaönérzet megkivánja, amikor a levegőről, a gépről, a repülésről és a gyógyulásról van szó.

— *Schmidt* doktornak kell köszönetet mondanom és az ő fáradtságát kell megdicsérnem. — Ezekkel a szavakkal kezdte beszédét a kapitány, aki a kórházi ágyon is még mindig erősen sajgó sebe mellett sem a maga bajával foglalkozik először, hanem orvosát dicséri. — Délben történt a katasztrófa és este hétig egy pillanatra le nem pihent Schmidt doktor. Egy falatot nem evett addig, amig velünk teljesen el nem készült. Nagyon hálásaknak kell lennünk az önfeláldozó segitségéért. *Moga* Kornélia doktornak szépen berendezett Röntgen-laboratóriuma van és már készitett felvételeket rólunk.

Balteanu főhadnagy közbeszólt, hogy ő gyalog ment át Moga orvosnőhöz. A kapitány elmondta, hogy a főhadnagy két mankóval és támogatással át tudott jutni, de bizony ő csak ágyastól haladhat. A szerencsétlenség részleteit igy mesélte el Stefanescu kapitány, aki egyébként az annakidején Aradra érkezett repülőosztagnak a parancsnoka volt:

— A timisoarai ünnepségekre érkeztünk Aradra, mert itt megvannak a hangárok és a szükséges felszerelések. Kisebb vadászgép, a melyekben egy ülés van, három jött és szép repüléseket mutattak be. Felderitő gép, kétüléses, kettő volt. Egy ilyen géppel repültünk. A levegőben különbözőképpen jártak a légáramlatok és különösen az alsó részen volt változatos a szél. Félegy óra felé járhatott az idő, leereszkedtünk és éppen az utolsó sikban voltunk már, alig pillanatokkal a landolás előtt, egy szerre egy erős szélroham kapta fel a gépet. A bajt azonban nem ez okozta. A szélroham után közvetlen légür támadt, a propeller üresen forgott, ekkor a gép farka felcsapódott és mi nyilegyenesen estünk lefelé. Harminc méter magasságban történt ez, ami ha háromszáz méter magasságban fordul elő, minden különösebb jelentőség nélkül helyrehozható lett volna, igy azonban már nem volt segitség. *Minden pilótának már olyan a természete, hogy a katasztrófára, a halálra állandóan készen áll.* Az a pillanat, amely alatt a gép zuhant, egy másodpercnél alig lehetett több, de ez alatt a rövid idő alatt is, ezernyi gondolat árja futott át agyamon, de végeredményben megszokott gondolatok. Mert nem első és bizonyos, hogy nem utolsó volt az akkori esésem, hogy *végünk van!* De bár mily veszedelmes a helyzet, mindig marad valami cseklély remény és nem hiába, mert a mi megszabadulásunk valóságos csoda. Mindketten eszméletünket vesztettük az utolsó pillanatban, semmit sem éreztünk, akkor, amikor földet ért a gép. Az ezután történteket már csak ugy tudom, hogy elmesélték.

— A földhözvágódott gépet egy ujabb szélroham kapta el és mint egy tiz méterrel visszavágta. Talán ez mentette meg az életünket, hogy ez az ugrás kisebbitette zuhanásunk sulyát. Sérüléseinket a motor okozta, ami az első zuhanáskor széttört tartójából a vissza ugráskor hátra esett, mireánk. Engem nem is találtak meg, ugy elfedett a motor. A főhadnagyot élesztették először, nem is gondoltak arra, hogy más is volt a gépben. Csak amikor a főhadnagy eszméletre tért és megkérdezte, hol vagyok, mi van velem, élek-e? ekkor kezdtek keresni és huztak ki a motor alól.

Mindketten alig várják már, hogy ismét repülhessenek. A főhadnagy talán nemsokára ismét gépreszállhat, de a kapitány gyógyulása tovább tart. Hat hétig gipszbeágyazott lábbal kell feküdnie és azután még néhány hónapig kezelik lábtörését. Balteanu főhadnagy nehéz mozdulatokkal mozgolódik-forgolódik, elhelyezkedést keres, hogy irómappáján levelet irhasson. Nehezen megy, mindkét lábán van csonttörés, két kézzel is segit magán, de nem hagyja a szolgáját, hogy fáradtságán könnyitsen. Végre megkezdi az irást és valahová messze a regátba, talán aggódó édesanyjának bizonyosan azt irja, hogy semmi baj, — tornászni is tud már.

KŐ.

Az aradi szatir.

Aki kisleányokat akart elcsábitani.

A rendőrség napokon keresztül figyelemmel kisérte *Csulinszky* Pál degenerált aradi festősegédet, aki ellen feljelentés érkezett, hogy állandóan a leányközépiskolák előtt csavarog, ismeretséget köt fiatalabb leányokkal és azokat erkölcstelenségre csábitja. A feljelentő panaszában elmondta, hogy egy alkalommal látta amikor Csulinszky Pál egy alig 14 éves kisleány ellen erkölcstelen merényletet akart elkövetni a Bul. Reg. Carol (Erzsébet-körut) egyik házának kapualjában, de ennek végrehajtásában ő megakadályozta. Többnapi megfigyelés után Csulinszkyt letartóztatásba helyezték, majd átkisérték az ügyészség fogházába. A züllött, 34 éves festősegéd a rendőrség előtt tett vallomásában beismerő vallomást tett, csak az ellen tiltakozott, mintha erőszakot követett volna el. A festőt szembesitették a kisleányokkal, akik ráismertek Csulinszky személyében támadójukra.

Sommer Nándor vizsgálóbiró ma hallgatta ki Csulinszky Pált, aki megismételte a rendőrség előtt tett vallomását. Mivel kétségtelenül beigazolást nyert, hogy a gyanusitott erőszakot senkivel szemben sem tanusitott és igy nem bünt ényt, hanem csak vétséget követett el, az ügyet a járásbirósághoz tették át. Csulinszky továbbra is fogva marad.

Hogy áll a leu?

Junius 4-én fizettek 100 lelért:

Aradon:

2.90 svájci frankot,
7.70 francia frankot,
17.24 szokol,
2.700 külföldi magyar korona,
2.900 tényleges magyar korona,
3.400 belföldi magyar korona,
38.500 német márkát,
36.000 osztrák koronát.

Párisban 7'85 frankot
Budapesten 2850-3050 koronát
Bécsben 36500 osztrák koronát

Artista-láz Budapesten.

(Anita Berber, Farra az erőművésznő és aki „legyőzte„ a vas- . . . királyt.)

(Az *Aradi Közlöny* budapesti munkatársától.) Miután Breitbartnak a hires erőművésznek, nem engedte meg a belügyminisztérium, hogy Budapesten produkálhassa magát, a varieték és mulatók Breitbart pótlókkal próbálkoznak közönséget vonzani. Mert a szinházakba a legválogatottabb nevekre se tódul már a publikum csak a cirkuszra, a tingli-tanglira kiváncsi. Három nagy atrakció tartózkodik ezidőszerint Budapesten. Érdemes mindhárommal foglalkozni, noha valamennyien korántsem a müvészetükkel keltenek feltünést.

Anita *Berber*, a hirhedt táncosnő viselt dolgai sokat foglalkoztatják a nyilvánosságot. A feltétlen tehetség, de szertelenségeiben botrányos táncmüvésznő hivatalosan nem lép már fel Budapesten, csak mint „vendég" mutatkozik a nagyobb mulatók parkettjén partnerével Sebastian *Darostével*. Anita Berber régi trükkjét kultiválja ezuttal is Budapesten. Napról-napra botrányokat csinál, hogy a sajtó foglalkozva ügyeivel, ingyen reklámmal szolgáljon. Mielőtt Budapestre jött, Bécsben csinált hasonló botrányokat, ugy, hogy a pesti ujságok állandóan portálták a nevét. Most Bucurestbe készül a nagy nő a bucuresti sajtónak ledobja esténként a ruháját, a bucuresti sajtónak verekszik a hitelezőivel és a bucuresti sajtónak nyilatkozik arról is, hogy a magyar közönség nem tudta megérteni az ő nagy müvészetét.

Anita Berber halottnak maszkirozta magát és káromkodik, mint egy kocsis. Kicsalja minden direktorának az utolsó fillérjét és adós marad még a soffőrjének is. Mert soffőrje is van neki és 300 pár selyem harisnyája. És partnere és két majma. (A partnerrel együtt három.) Mert a kutya már nem divat. Kutya helyett majommal sétál minden jól nevelt kokott. A nagy Anita már utban van Budapestről, de gondoskodott róla, hogy ne feledjék el. Jellegzetes mumia-arcát leutánozzák a pesti démonok és ma már a korzón legalább két tucat ál-Anita Berber szaladgál.

A hirhedt táncosnő legveszélyesebb riválisa Marta *Farra* erőművésznő. Filigrán szép szőke lány és állitólag hipnozisban csinálja vasgyuró mutatványait. Vasakat hajlit, vas szögeken heverész és a többi. Marta Farra mind ezekhez a mutatványokhoz vékony, fehér kezet használ, mint egy szubrett és igy valóban feltételezhető, hogy hypnotikus állapotban hajtja végre mutatványait. Megerősiti azt a feltevést az a körülmény is, hogy a partnere *Haussen*, az ismert hipnotizőr.

A harmadik nagy artista, akinek a kedvéért lemondanak a pestiek esténként a budai rántottcsirkéről, szintén erőmüvész, ugy hivják, hogy *Tschobanoff*. Bolgár és civilben medikus. Azt hirdeti magáról, hogy legyőzte Breitbartot. Rosz nyelvek szerint ez a legyőzés ugy történt, hogy Tschobanoff felszólitotta Breitbartot, hogy álljon ki vele. Breitbart erre kijelentette, hogy Tschobanoff urat nem ismeri és nem hajlandó neki reklámot csinálni azzal, hogy kiáll vele mérkőzni. Állitólag ez volt Breitbart „legyőzésének" tör ténete és Tschobanoff ur most áratja le ennek a különös győzelemnek a babérait.

A rákosszentmihályi halál-villa.

A kicsapongó asszony. :: Feleség, aki tudott férje viszonyáról. :: Érdekességek a szereplőkről. :: Letartóztatásban a tettesek.

Budapestről táviratozza tudósitónk: A rákosszentmihályi tömeggyilkos *Molnár-Tóthról* a következő személyi adatokat sikerült meg tudni. Molnár-Tóth 1899-ben Désen született. Már kora ifjuságában ingatag erkölcsi alapon állt. Mint kereskedősegéd kisebb lopásokat követett el, amiért három hónapig börtönben ült. A 24 éves fekete bajuszu, tüzes barnaszemü, jósvádáju fiatalember megtetszett Lachmannék 36 éves kikapós leányának, *Kövess* Lőrincnének, aki szüleivel Amerikából jött haza és bőven pazarolta a pénzt szeretőire. Rendszerint futóismeretségeket kötött. Hogy zavartalanul élvezhesse a pásztorórákat, a tőzsdeépület tájékán, ahol naponta megfordult, mert szenvedélyesen valutázott és tőzsdézett, százezreket igért egy hónapos szobáért, ahol nem háborgatják. Legtartósabb a Molnár-Tóthtal való viszonya volt, amely haláláig szövődött: Az asszony kedvese kedvéért meglopta az apját és minduntalan pénzt zsarolt ki tőle, hogy Molnár-Tóth elegánsan öltözködhessék és felesége divatosan járhasson. *Tóthné-Terényi* Ida, egy feltünő szőke szépség, nem féltékenykedett a férjére, mert a Kövessnével folytatott viszony dusan kamatozott. A kereskedő felesége kopott asszonyból uri dáma lett, selyembe öltözött, télen prémes kabátokat viselt. Miután Kövessnét és anyját meggyilkolták, Molnár-Tóthné az öregasszony amerikai, hermelinnel bélelt bundáját viselte, brilliáns karpereceit és nagy brilliánskövü butonjait hordta. Később az amerikai fazonu ékszereket becserélte. Bizonyosra veszik, hogy Molnár-Tóthnénak sejtenie kellett, hogy a sok pénz, ékszer és prémek nem tisztességes uton kerültek férjéhez.

A nyomozás végleg megállapitotta, hogy Lachmannt csakugyan a felesége és leánya ölték meg. Az Amerikából hazajött dusgazdag iparost szerették és becsülték Rákosszentmihályon jótékonyságáért, bőkezüségéért és nyilt jellemé ért. Otthonában állandó civódásban élt a feleségével és leányával, mert elitélte pazarlásukat és leánya kikapósságát. Az anya a leánya mellé állott és ketten elhatározták, hogy megölik a házsártos öreget. Lachmann megöletésének körülményei már ismeretesek. A boncolás megállapitotta, hogy Lachmannét *Kanozsay* Dezső nyakkendőjével fojtották meg, mert a nyakán nem találták a zsinegelés nyomát. Kanozsay tagadja hogy részes a gyilkosságban, de beismeri, hogy nyolcszázezer koronát és ingyen-lakást kapott, mert résztvett a villa eladásánál elkövetett okirathamisitásban. Bizonyosnak látszik, hogy Kanozsay részes Lachmanné meggyilkolásában.

Amikor Molnár-Tóth korlátlan ura lett Lachmannék vagyonának, a villát eladta, sok milliót adott kölcsön és a kosztpénzkampánykor pénzspekulációkkal gyümölcsöztette. Most nyomozzák, hogy kiknél vannak a milliók. Egyelőre annyi bizonyos, hogy *Böhm* Imrének negyedfélmillió koronát kölcsönzött és az összeget a házra betáblázta. Az öreg Lachmannt először méreggel akarták elpusztitani. Molnár-Tóth bevallotta, hogy a mérget *Bócz* István vasgyári műhelyfőnöktől szerezte háromszázezer koronáért. Bócz azzal védekezik, hogy azt hitte, kutyák elpusztitására kellett a méreg. Védekezését azonban nem fogadták el, mert százezreket nem adnak kutyák elpusztitására. Molnár-Tóthnak azt mondotta a műhelyfőnök, hogy a méreg-adagtól egy egész falu is elpusztulhat.

Molnár-Tóth nem bánt gyöngéden szeretőjével. Hogy Kiss Béla, a cinkotai bádoghordós tömeggyilkos milyen hatással volt reá, arra jellemző a következő eset: A rendőrségen jelentkezett egy bankigazgató, akivel összeköttetésben állott. Ennek mondotta, a mikor kérdőre vonta, hogy miért bánik brutálisan a kedvesével:

— Bárcsak Kiss Béla tudnék lenni és pléhdobozba zárni az asszonyt.

Kövessnét a tömeggyilkos kétszer temette el. Először, amikor meggyilkolta, éjszaka kötéllel a lábain hurcolta a villa bejáratától a virágágyig és csupaszon a gödörbe dobta. Napok mulva, amikor félt, hogy a hullaszag előtör a földrétegen, felásta a gödröt, bádoglappal letakarta és ujból elhantolta.

A főkapitányságon kihirdették a terheltek előtt a letartóztatást. Molnár-Tóth József háromrendbeli gyilkossággal közs és magánokirathamisitással és rablással van terhelve, a felesége orgazdaság büntettével, Kanozsay Dezső aranyosmaróti születésü 32 éves foglalkozásnélküli kereskedősegéd gyilkosságban való bünrészességgel és okirathamisitás büntettével, felesége, Polcz Irén okirathamisitásban való részesség büntettével, Szegi Mária varrónő, akinek lakása kamrájában Molnár-Tóth elásta Lachmannét, bünpártolásban, Bócz István pedig gyilkosságra való szövetkezéssel. A letartóztatás ellen Molnár-Tóth kivételével valamennyien fellebbeztek.

Szántó Aladár dobozgyáros, a ki a villát az öregasszonytól megvette, 18 millió koronáért továbbadta. A vásárló egy nő volt.

Budapestről táviratozzák: Vasárnap délelőtt megjelent a rendőrfőkapitányságon Lachmann József, a Rákosszentmihályon meggyilkolt Lachmann András fivére, aki elmondotta, hogy Andrásnak ő az egyetlen Magyarországon élő testvére. Csak az ujságokból értesült bátyja sorsáról és most kötelességének tartotta, hogy a rendőrségen jelentkezzék. Elmondotta, hogy az egész Lachmann-család Amerikában él az ő kivételével. Négyen voltak testvérek. András, akit most meggyilkoltak, Julia, aki az amerikai Jungstownban él, Tivadar az amerikai haditengerészetnél szolgál, ő pedig a jászberényi földmivesiskola igazgatója. Andrásról még az elmult napokban is azt hitte, hogy Amerikában él. 1912-ben vándorolt ki a családjával és 1913-ban egy levél miatt megszakadt közte és András között az összeköttetés. Igy aztán sorsáról csak most értesült az ujságokból.

Budapestről táviratozzák: Kanozsay Dezső és felesége bevallották, hogy részesek az okirathamisitásban, de a tömeggyilkosságról nem akarnak tudni. Az okirathamisitást a villa eladásánál követték el. Amikor Lachmann nevét Molnár-Tóth a szerződésre irta, Kanozsayék igazolták, hogy Lachmann betegen fekszik és Molnár-Tóthot bizta meg, hogy telihatalmulag eljárjon. Molnár-Tóth ma módositotta legutóbbi vallomását. Elmondotta, hogy Lachmannét egyedül fojtotta meg és Kanozsayéknak csak este mondotta el a dolgot. A házkutatás során megállapitották, hogy a meggyilkolt Kövessné ruhái Molnár-Tóthnénál vannak, tehát tudott férje büncselekményeiről. Ezenkivül temérdek kommunista röpiratot és agitációs füzetet találtak a lakásban. A levelekből és irásokból megállapitották, hogy Molnár-Tóth a kommün idején terrorista volt és a Bandl-féle különitményben szolgált, a mely számos gyilkosságot követett el.

Budapestről jelentik: Molnár-Tóth beismerte, hogy teljesen egyedül, előre megfontolt szándékkal ölte meg Lachmannét. Ezután az asztalról elővett egy regényt és addig olvasott, mig Kanozsayék hazajöttek. Azt mondta nekik, hogy bizonyos tárgyakat hozott haza és bezárta a fürdszobába, ne bántsák azokat. Másnap megmondta Kanozsaynak, hogy megölte Lachmannét. Kanozsay megijedt, de mikor megmondta, hogy Lachmanné azért jött Kanozsayhoz, hogy a pénzét követelje, Kanozsay megnyugodott.

Ezután bádogládába lecinkelte a holttestet, amely február 7-től május 8-ig Kanozsayék fürdőszobájában volt. Május nyolcadikán pesti lakására, tizedikén Kispestre szállitotta a holttestet.

A letartóztatott Molnár-Tóth vasárnap kijelentette, hogy éhségsztrájkot kezd. Hétfőn arról érdeklődött, hogy van a felesége, tud-e arról, hogy ilyen gyilkossággal vádolják. Nem mondták meg neki, hogy felesége is letartóztatásban van, mert indokolt gyanuokok forognak fenn, hogy az asszony is tudott a manipulációkról.

Meghozták az itéletet a lupényi bányakatasztrófa ügyében.

Élénk emlékezetében él még a közönségnek az a borzalmas bányakatasztrófa, amely a mult év április 22-én nyolcvankét bányász halálát okozta a lupényi kőszénbánya tárnáiban. Megállapitást nyert hogy a katasztrófát az erős bánya lég okozta, amelyben sem robbantani, sem dolgozni nem lett volna szabad. A bányaszerencsétlenség ügyében megindult vizsgálat során a bányatársulat öt vezetőemberét vád alá helyezték. Ezeknek az ügyét most tárgyalta a *dévai* törvényszék dr. *Olariu* Virgil táblabiró elnöklete alatt. A főtárgyalás során hat olyan tanut hallgattak ki, akik a szerencsétlenség következtében sérüléseket szenvedtek és a katasztrófának tanui voltak. A főtárgyaláson az elpusztult bányászok özvegyei közül mintegy negyvenen résztvettek nézőként. A törvényszék négy napi tárgyalás után *Lehotzky* mérnököt 9000 lei pénzbüntetésre, *Kozák* aknászt pedig 3 havi elzárásra itélte. Mindakettőt a felügyeletnél tanusitott mulasztásért. A vádat képviselő ügyész a büntetés sulyosbitásáért, a védő felmentésért fellebbezett.

Merénylet vagy baleset?

(Titokzatos puskalövés egy aradi gyárban.)

Titokzatos esemény tartja izgalomban tegnap óta az *Andrényi*-féle pezsgőgyár alkalmazottait. A déli ebédidő alatt a munkások és munkásnők egy része a gyár udvarán levő farakáson telepedett le. A nyugodt beszélgetést egyszer re durranás szakitotta meg, amelyet rémült és fájdalmas sikoly követett. *Máté* Rozália munkásnő véresen bukott le a farakásról és eszméletlenül terült el a földön. A megdöbbenés első pillanatában a jelenlevők dermedten álltak a különös eset hatása alatt. Azután a vérben fetrengő leány segitségére siettek. Egyik munkás orvosért szaladt és a hamarosan odaérkezett orvos megállapitotta, hogy Máté Rozália balcombját keresztül furta egy golyó, amely valószinüleg a farakásban tünt el.

Az aradi államrendőrség megbizottai néhány perc mulva megérkeztek a helyszinre és megkezdték a nyomozást. Felkutatták a gyár épületét, azonban a titokzatos merénylőnek nem akadtak nyomára. A szétdobált farakásban megtalálták azt a golyót, amely a leányt megsebesitette. A golyó Manlicher-fegyverből származott. Valószinünek tartják, hogy a lövést a gyárépülettől távolabbi helyről adták le. A jelenlevők kihallgatásából semmiféle pozitiv eredményt nem tudtak elérni. Lehetségesnek tartják, hogy Máté Rozália véletlen balesetet áldozata, de nincs kizárva az sem, hogy egy elhagyott udvarló követte el a merényletet. A rendőrség a legszigorubb nyomozást inditotta meg a titokzatos eset kideritésére.

Automobil tura-ut Aradon át.

Károly trónörökös utazása :: Beszélgetés egy résztvevővel.

Ma robogtak át Aradon a romániai automobil tura-ut gépkocsijai. Délelőtt már kilenc óta után felállottak a rendőrök a főutvonal baloldali részén a vasuti állomástól az ujaradi hidig, amelyet elzártak a forgalom elől. De csak a déli órákban jelent meg az automobiltura-ut első résztvevője. Eredetileg tiz óra utánra jelezték az első gépkocsi érkezését, ez az időpont azonban eltolódott, mert Aradon csak fél egy órakor haladt át az első automobil. Az automobilok megérkezése előtt egy órával egy utatellenőrző motorbicikli robogott át Arad főutvonalán. Oradea-Mareról (Nagyváradról) délelőtt indultak el a tura résztvevői és a délutáni órákban érkeztek Timisoarára (Temesvárra), ahol ünnepélyes fogadtatásban részesitették őket. Holnap hajnalban továbbindulnak Bucuresti felé, utbaejtik Lugojt (Lugost), ahol rövid ideig megpihennek.

Pontosan tizenkét óra harmincöt perckor jelezték a százlépésenként felállitott rendőrök éles füttyszavai, hogy közeledik az első automobil Aradra. A város főutcáján kiváncsi tömeg várta az automobil megérkezését. Néhány pillanatnyi várakozás után megjelent az első szürkére festett hatalmas gépkocsi az üzletvezetőség palotája előtt és szinte gondolat gyorsaságával suhant végig a főutvonal aszfaltján. Negyedórás, félórás és egy órás időközökben futott át azután Aradon a többi automobil. *Károly* trónörökös a négyes számu gépkocsiban ült. A tizennegyedik, utolsó automobil négy órakor érkezett meg Aradra és megállott a Dácia-kávéház előtt. Az utasok néhány percre betértek a kávéházba és hüsitő italokat fogyasztottak.

Az *Aradi Közlöny* munkatársának alkalma volt beszélgetést folytatni a tura egyik résztvevőjével, *Falcoianu* Sándorral, a Monitorul Official vezérigazgatójával, aki a következőket mondotta:

— Szerdán reggel indultunk el Bucurestiből, hogy keresztülutazzuk Romániát és visszatérjünk Bucurestibe. Közvetlen Jassy mellett Őfelsége Károly trónörökös autóját defektus érte; ezért kénytelen volt egy másik gépkocsira átszállni. Tegnap este érkeztünk akadály nélkül Clujra (Kolozsvárra), ahol meleg fogadtatásban részesitett bennünket a város. Ma reggel hét óra után indultunk el Kolozsvárról és Nagyváradon, Aradon, Temesváron és Lugoson keresztül folytatjuk tovább utunkat. Az autóturában tizenkét versenyző autó vesz részt, két automobilon pedig a zsüri tagjai ülnek. Ezen a gépkocsin rajtam kivül *Boerescu* Neagu és *Kair* György ülnek. A másik zsüriautón Matac A. *Mitilianu* volt miniszter, az autóklub alelnöke és *Saulescu* őrnagy turáznak. Az automobilok átlag száz-százhusz kilométeres gyorsasággal haladnak a nyilt országuton, azonban a községekben és városokban hatvan kilométerre redukáljuk a gyorsaságot.

Az automobil utasai azután ismét elfoglalták helyüket a gépkocsin és tovább folytatták utjukat Timisoara (Temesvár) felé. A négyes számu autóban *Károly* trónörökösön kivül még *Miklós* királyi herceg is helyet foglalt. A turán még a következők vettek részt: *Bibescu* herceg az autóklub elnöke, *Condiescu* ezredes, a trónörökös hadsegédje, *Pherekyde* versenyfőbiztos és *Pherekyde* és *Arion* urhölgyek, *Sergliescu*, a klub főtitkára, Dorobantu *Niculescu* volt prefektus, dr. Minoviti, dr. Juvara, Canduanu Ratovits Sándor és neje, Lintes ezredes, Hentiescu ezredes, D. Soutzo, Carp P. Nikolae, Cesianu Dinu, Butculescu N. Mendl Edgár, Mavrodi őrnagy, Boerescu Neagu, Davilla Th. Theodorini Th. mérnök, D. Iuca Orasanu Ca. Roller Viktor, Popovici N. M. Eftimiu V. Th. Isvoranu Dinu, Pana Th. Leonida C. Poenaru N., Iacovescu Jakab mérnök, Staia C. mérnök, Lupescu C., Gabrielescu, Merz, Saptelici dr., Pantelli mérnök, Szini J., Maleanu D., Fulga, Manu H., Florescu, Dollinger. A versenyen két filmoperatőr is részt vesz akik a verseny érdekesebb fázisait veszik fel filmre.

Sport.

Külföldi sportesemények.

(Svéd atléták Budapesten. — Országos uszóverseny. — Elsőosztályu football-bajnokságok.)

Budapestről táviratozzák: Három napos fárasztó utazás után egy napi késéssel szombaton délelőtt megérkezett a négy svéd atléta a *F. T. C.* két napos versenyére és még aznap délután a verseny első napján starthoz állottak. Kimerültségük verseny közben észlelhető volt. A versenyen szeles és borus időben aránylag jó eredményeket értek el. A magasugrásban első *Pesti* Egyed (F. T. C.) 181 cm. A gerejvetésben első *Gyurkó* (F. T. C.) 52 m. 62 cm. Az ezerötszáz méteres sikfutásban első *Némethy* (F. T. C.) 4 perc 10 mp., második *Sacderam* 4 perc 14.8 mp. Ötezer méteres sikfutásban első Kulcsár (Müegyetem) 15 perc 47.10 mp. Rudugrásban első *Hadházy* (Debrecen) 340 cm. Az olimpiai stafétában első a Mac csapata 3 p. 51.5 mp. A tegnapi második napon a svédek némi csalódást keltettek szereplésükkel, amennyiben a jó formában levő magyar atléták mögött még a második helyezést sem tudták elérni. A mérkőzésen a budapesti svéd konzul is jelen volt. Az eredmények a következők: százméteres sikfutásban első *Vida* (Kaoe) 11.2 mp., sulydobásban első *Bedő* (Blac) 13 m. 21 cm., a négyszázméteres sikfutásban első *Kurunczi* (Kaoe) 50.1 mp., a diszkoszvetésben első *Csejthey* (Beac) 42 m. 16 cm., a gátfutásban első *Püspöki* (Mac) 16.5 mp., a 3000 méteres sikfutásban első *Némethy* (F. T. C.) 8 p. 54.8 mp., a 800 méteres sikfutásban első *Benedek* (Mac) 1 p. 59.8 mp., a távolugrásban első *Molnár* (Mac) 6 m. 76 cm., a verseny utolsó száma a háromezer méteres meghivási verseny volt a svédek meghivására. A győztes a *M. T. K.* csapata 8 p. 9 mp., igen jó idővel, a második a svéd csapat 8 p. 14.6 mp. idővel. E verseny alapján jelölik ki a junius 8-i párisi viadalra a magyar atlétákat.

Budapestről táviratozzák: A *Mac* a Császár-fürdőben két napos országos uszóversenyt rendezett. Szombaton az első napon a 400 méteres uszásban első *Eperjessy* Béla (Müegyetem) 3 p. 48.6 mp., az ötven méteres uszásban első *Schlenker* (NSC.) 27.4 mp.

Budapestről táviratozzák: Az elsőosztályu football-bajnokságok tegnapi fordulója szenzációs eredményeket hozott. A *Mac* utolsó helyen álló csapata 1:0 arányban megverte a *Törekvés* csapatát, a mely rendszertelenül kapkodva játszott. Az Ute-Kac 4:1.; a M. T. K. Müegyetem 9:0, Zugló—Vac 1:0.

Budapestről táviratozzák: A MAC országos uszóversenyének második napján három uj rekordot állitottak fel. Az 50 jardos gyorsuszásban első *Schlenker* (NSC) 24.6 mp. A régi rekord 25 mp. volt. A 100 méteres hátuszásban első *Barthia* (NSC) 1 p. 17.6 mp. A régi rekord 1 perc 18.8 mp. A 100 méteres hölgyuszásban első *Dénes* Irén (NSC) 1 p. 32.2 mp. A régi rekord 1 perc 33 mp. volt. A verseny alapján a Magyar Uszó Szövetség a párisi olimpiádra a következő versenyzőket küldi ki: 100 méteres gyorsuszásra Gáborffyt (NSC), Turnovszkyt (MAC), Kenyeryt, Hayt és Eperjessyt (Müegyetem), a 100 méteres hátuszásra Barthát (NSC), Hlavacsekét (Középiskolás), a 200 méteres gyorsuszásra Eperjessyt, Gáborffyt és Serényit (FTC), a 200 méteres melluszásra Jungot (Középiskolás), Wenket (FTC) és Barthát (NSC), a 400 méteres uszásra Eperjessyt, 400 méteres melluszásra Jungot és Wenket, a négyszer 100 méteres stafétára Eperjessyt, Turnovszkyt, Kenyeryt, Gáborffyt Hayt, Beleznayt, Schlenkert, a négyszer 200 méteresre Eperjessyt, Kenyeryt, Gáborffyt, Turnovszkyt, Balikót és Serényit, ezenkivül vizipoló csapatot is küldenek ki.

— **AAC—VSC. 3:1 (2:1.)** Gyenge mérkőzés egy-egy játékos kiállitásával. Az AAC-nak sikerült goalképesebb csatársorával a bajnoki két pontot biztositani. A goallövők az AAC. részéről Gombócz (2), Kondor, a VSC. részéről Mézner. Biró Burdán.

— **Kinizsi—ATE. 1:0 (1:0.)** Barátságos mérkőzés. A nagyszámu közönség igen szép játéknak volt szemtanuja. A Kinizsi már az első percben megszerzi a győztes goalt Frech I. révén, a félidőben többet is támad, de a második félidőben, bár

volt egy pár szép Kinizsi lefutás, csak Ritter fenomális védése és a hátvédek kiváló munkája mentették meg a Kinizsit a vereségtől. Biró Mittermayer.

AAC. II.—AMTE. II. 2:1 (2:0.)

• AAC. old-boys—ATE. old-boys 1:0. Irreális eredmény. A győztes goalt Páll Jenő rúgta.

Gloria-CFR.—CAMP. 2:0. Bajnoki Petroseni-ban.

AMTE.—Jiul 1:0. Bajnoki Lupényban.

— A Vidéki Sport legujabb száma rendkivül érdekes tartalommal jelent meg.

Bestiális anya.

(Aki befalaztatta a leányát.)

Sopronból táviratozzák: Tegnapelőtt Kismalomházán borzalmas esetet lepleztek le a hatóságok. *Wolff* Józsefné egyetlen leányát, *Jankát* 1915-ben a ház pincéjében a szószoros értelmében egy deszkabódé-félébe falaztatta, ahon nan tegnapelőttig nem került elő. A község lakói ugy tudták, hogy az ideges leányt szanatóriumba szállitották és igy eltünése nem volt különös. Az utóbbi időkben azonban beszélni kezdtek arról, hogy a leányt valahol eltemette az anyja, aki ellen feljelentést is tettek a csendőrségnél. A csendőrség meginditotta a nyomozást és meg is találta a ház pincéjében a leányt teljesen ruhátlanul és betegen, hogy annyira elváltozott, hogy szinte nincs is már emberformája. Beszélni már nem tud, megvakult a sötét pincében és csak négykézláb tud járni. A csendőrség intézkedett, hogy a szerencsétlen leányt azonnal szanatóriumba szállitsák. Nolffnét letartóztatták. Vejét, aki büntársa volt az ólban való befalazásban, még nem keritették kézre.

Aradi rajzolómüvésznő siker e

(Zborovszky Annie megnyerte a Fészek-klub diját.)

Aradról származott tehetséges ifju rajzolómüvésznő budapesti sikeréről érkezett hir a napokban Aradra. *Zborovszky* Annie, *Zborovszky* Pál Acsev. főfelügyelő leánya a budapesti ***Fészek*** klub tárlatán dijjat nyert egy pompásan sikerült rajzával. A kis Zborovszky Annie, már gyermekkorában feltünt rajzoló tehetségével szülei és tanárai előtt és noha a kereskedelmi akadémiát is elvégezte, hajlama a rajzolómüvészet felé vonzotta. Aradon *Balla* Frigyesnél és *Belecznaynál* tanult és főként portréival tünt fel. Két esztendővel ez előtt Budapestre ment, ahol a *Feiks*-féle festőiskolába iratkozott be. Két esztendő alatt a kis aradi rajzolómüvésznő nagyon szépen haladt és legutóbb a budapesti Fészek-klub 10.000 Koronás dijját nyerte el. A fiatal lánykére is ilyen szép sikert elért Zborovszky Annie legközelebb Németországba utazik egy évi tanulmányutra. Budapesti müvészkörök véleménye szerint a mindössze huszonegy éves aradi rajzolómüvésznő kivételes tehetség, aki — ha a fejlődésre alkalma és tere nyilik, — hamarosan nagy feltünést fog kelteni rajzaival.

Bankigazgatók a fogházban.

(Hogy élnek a Wiener Kommerzialbank igazgatói? — Két hónap mulva dől el a sorsuk.)

Az (*Aradi Közlöny* budapesti tudósitójától.) A budapesti törvényszék fogházai az utóbbi időben tele vannak olyan foglyokkal, akik a társadalomban előkelő poziciót töltöttek be, akik azelőtt fényes lakásban laktak, autón jártak, nagy kényelemben éltek és most egy szük csupaszfalu, vasajtós, vasrácsos kis cellában töltik idejüket. Különösen sok tőzsdebizományos, uzsoráért elitélt dusgazdag kereskedő, magáról megfeledkezett köztisztviselő él ilyen helyzetben, közöttük a Wiener Kommerzialbank budapesti fiókjának igazgatói is.

Mint ismeretes, *Sebestyén* Richárd, a bank vezérigazgatója, továbbá igazgatótársai, *Pogány* Miklós, *Baron* Ottó és *Márkus* Sándor több *milliós sikkasztással* vannak vádolva. Ez a bünper már eddig is sok változáson ment keresztül s erős harcot idézett elő a vizsgálóbiró és az ügyész között. Sebestyént a rendőrség le sem tartóztatta, később fogságba került, de kiszabadult, majd ujra fogoly lett. A Kommerzialbank két másik igazgatóját a vizsgálóbiró kaució ellenében akarta szabadlábra helyezni, de a vádtanács magáévá tette az ügyész felfolyamodását és igy a négy igazgató most már hetek óta vizsgálati fogságban ül.

Az egyik könyvszakértő véleménye alapján tartják fenn e lenük a vizsgálatti fogságot. De működésben van a Pénzintézeti Központ által kiküldött szakértői bizottság is és ennek véleménye lesz döntő további sorsukra. Ez a könyvszakértői vizsgálat azonban még legalább két hónapig ellart. Az igazgatók rettenetes izgalomban töltik napjaikat. Sebestyén Richárd vezérigazgató, aki vagyonos családból származik és sohasem ismerte az élet anyagi gondjait, aki oly fényes poziciót töltött be és élvezte a társadalmi élet minden gyönyörét, aki pazarul berendezett lakásában gyönyörködhetett mükincseiben, ma a pestvidéki törvényszék fogházának egyik másodikemeleti cellájában él. A fogház másfél évvel ezelőtt nyilt meg és a legmodernebben van berendezve.

Sebestyén, aki egyedül van, egész nap olvas, főképpen csillagászati, szociológiai és más tudományos könyveket. Mint vizsgálati fogoly kivülről étkezhetik. Délelőtt termoforban fehér kávét hoz neki masa, jó sokat, ugy hogy a nap folyamán többször ihatik belőle. Délben hozzák a levesből, husból és néha tésztából álló egyszerü ebédjét és hideg vacsoráját. A fogságban tilos a szeszes ital, a dohányzás és az ujságolvasás. A vezérigazgató aránylag nyugodt és csak akkor lesz izgatottabb, mikor kétheténkint meglátogatják hozzátartozói, akikkel egy fogházőr jelenlétében néhány percig szabad beszélgetnie. Mikor látogatója távozik, sokáig, nagyon sokáig mered maga elé.

Baron, Márkus és Pogány igazgatók a Markó-utcai ügyészség fogházában a második-, harmadik- és negyedik emelet egyik cellájában vannak elhelyezve. Baron egyedül van egy cellában, mig két társa másokkal, de nem megrögzött gonosztevőkkel osztja meg a szük hajlékot. Mig Sebestyén látszólag sztoikus nyugalommal néz sorsa elé, három volt igazgatótársa állandóan izgatott. Ők is hazuról kapják a kosztot. A fogház könyvtárának majdnem mindegyik regényét elolvasták már, most már hazulról is hozatnak szépirodalmi könyveket. Éppen ugy, mint Sebestyén, a beküldött ételek nagy részét nem fogyasztják el, mert az állandó lázban képtelenek normálisan táplálkozni. Baron, Pogány és Márkus egy órát sétálnak az egy és ugyanazon emeleten lévő rabtársaikkal együtt. A napnak többi huszonhárom óráját a cellában töltik. Este hét órakor a foglár egy fogházőr jelenlétében tüzetesen megvizsgál minden cellát, vajjon a rab nem viselkedik-e gyanusan, nem tett-e előkészületeket szökésre vagy öngyilkosságra és azután bezáródik a cella ajtaja, reggel 6 óráig mély csend honol a törvényszék fogházában. Igy élnek a vizsgálati foglyog és igy élnek most Sebestyén vezérigazgató, Pogány, Baron és Márkus igazgatók.

Irodalom, müvészet

• **A szinház heti müsora.** Kedd: Legénybucsu. Szerda: Tatárjárás. Barics Gyula és Győző Alfréd vendégfelléptével. Csütörtök: Sárga nagyur, Szivartüzek. Bemutató előadás. Péntek: Sárga nagyur, Szivartüzek. Szombat: Varázskeringő. Vasárnap este: Árendás zsidó. Barics Gyula és Győző Alfréd felléptével.

• **Barics—Győző,** a két legkedveltebb aradi szinmüvész szerdán este a Tatárjárásban lépnek fel. Barics Gyulának Lőrenthei főhadnagy volt mindig legkedveltebb szerepe s Győző Alfréd is a Tatárjárásban aratta legnagyobb sikerét. Vasárnap este is vendégszerepel a két müvész. Vasárnap este Barics Gyula és Győző Alfréd felléptével az Árendás zsidó kerül szinre.

• **Szenzációs táneszámok kerülnek** bemutatóra a nyári szinkörben kedden este a Legénybucsu előadásán. Az uj tánckreációkat Balogh Böske és Bányász István mutatják be. A Legénybucsu különben kedden uj szereposztásban kerül szinre. A két vezetőszerepet Halmos Mici és Tompa Béla játszák.

• **Haladás-előadás.** Két heti szünetelés után ujból megkezdődtek a Haladás-előadások. A szombati müsor megnyitó szavai után Musslay Gizike mondott el ügyesen két szép költeményt, majd Müller Mariska preciz zongoraszólóját tapsolta meg a közönség. A heti jelentés és szünet után Wéber László énekeit hatásosan egy opera-áriát és egy Schubert-dalt. A kiváló zongorakiséretet Richlick Mici látta el. Egy monológot is hallottunk a Haladás müsorán Stojanov Matild ügyes előadásában. Bogdány István értelmesen és teljes megjátszással zongorán előadott Schopin-keringője, egy ügyesen választott ráadás és a zárszavak fejezték be a szombati Haladás-előadást.

• **Csütörtökön este három nagyhatásu egyfelvonásos prózát mutat be a szinház:** Kardos Andor Sárga nagyurja, Szivartüzek és Repülő menyasszony kerül először szinre Aradon. Mind a három darab abszolut irodalmi értékü, a Sárga nagyur és a Szivartüzek komoly problémákat visz a szinpadra. Mindkét darab vezetőszerepeit Gergely Gizi játsza. A Repülő menyasszony ötletes, nagyszerü bohózat és főszerepét Kálmán Sári alakitja. A három darab csütörtök és péntek este kerül szinre. Mind a két előadásra jegyek elővételben válthatók a szinház pénztáránál.

• **Thália papjai és papnői** tisztán a saját maguk javára, hogy a szüneti gázsi valamennyire fedezve legyen, szenzációs méretü parkünnepélyt rendeznek az Eminescu (Baross) parkban junius hó tizedikén. Horváth Mici és Halmos Mici pezsgősátra, Inke bársátra, Tibor Lóri Becsali csárdája és még számos sátor fog kellemes staffazst adni a közönség előnyös szórakoztatására. A társulat tagjai: Balogh Böske, Gergely Gizi, Selmeczy és még nagyon sokan mind részt vesznek az ünnepélyen, amely csupa meglepetés lesz a közönség számára. Tombola, szépségverseny, amerikai árverés és az attrakciók özöne káprázztatja el a publikumot. Olasz és Bányász három perc alatt mindenkiről karrikaturát készitenek.

• **Kocsikorzó-verseny Aradon.** Az alábbi sorok közlésére kérettünk fel: Felkérjük Arad város összes magánfogat tulajdonosait, hogy a szinészek junius tizediki parkünnepélyén rendezendő kocsiversenyre fogataikat virággal feldiszitve, a verseny indulási helyére (nyári szinkör) küldjék. A versenyen résztvenni szándékozók előjegyzéseit péntek déli tizenkét óráig fogadja el a városi szinház irodája. A rendező-bizottság.

• **Vas Sándor** valahányszor eddig még Aradon fellépett, müvészetét mindenkor a jótékony cél szolgálatába állitotta. Most is, amikor bucsuzni jön szülővárosától, hü marad magához s bucsuhangversenyét az aradi Anyavédő Egyesület javára adja. Az önzetlenül gondolkodó müvész kedves figyelmessége nyilatkozik meg ebben szülővárosa iránt s hisszük, hogy Arad város társadalma kifejezésre is fogja juttatni ezért háláját a müvész bucsuja alkalmával. A szerdai hangversenyre a jegyek még kaphatók Scherhágnál.

• **Tóth József emlékezete.** Budapestről táviratozzák: Tóth Józsefnek, a kitünő magyar szinésznek és népszinmüirónak centennáriuma alkalmából a Nemzeti Szinház tagjai ma felkeresték a Kerepesi-uti temetőben levő sirját, amelyet először Hevesi Sándor, a Nemzeti Szinház igazgatója koszoruzott meg rövid beszéd keretében. Utána Mihályffy Károly, a Nemzeti Szinház tagjai és Kéky Lajos egyetemi tanár, a Szinmüvészeti Akadémia nevében mondott beszédet. Szülővárosának, Szentesnek a koszoruját a város polgármestere hozta el. Este a Nemzeti Szinházban diszelőadás volt Tóth József emlékezetére.

• **A pécsi szinészek sztrájk előtt.** Budapestről táviratozzák: Nádassy József pécsi szintársulatának tagjai 50 százalékos fizetésemelést kértek és kijelentették, ha azt nem kapják meg, sztrájkba lépnek.

HIREK.

— **Friedrich expedíciója Szmirnába.** Budapestről táviratozzák: Friedrich István tizenegy mérnökből álló expedíciója ma elindult Szmirnába.

— **Moratórium a külföldi adósságokra.** Bucurestiből jelentik: Luca P. Niculescu, aki a román kereskedők képviseletében a külföldi tartozások ügyében tárgyalt, hazaérkezett és kijelentette, hogy a belga és a francia kereskedőkkel megkötötte az egyezséget. Az egyezség szerint a külföldi kereskedők által engedélyezett moratórium abban az esetben megszünik, ha a lei árfolyama a külföldi tőzsdéken megjavul. (Rador.)

— **Két repülőgép katasztrófája** Bucurestiből jelentik: Tegnap este két katonai repülőgép Tekuci község határában lezuhant. Az első repülőgép motorhiba következtében elvesztette az egyensulyt és 50 méter magasságból lezuhant. A másik repülőgép segitségére akart sietni, azonban a repülőgép kétszárnya eltört és az egész gép pozdorjává zuzódott. Mindkét pilótát sulyos sérülésekkel a kórházba szállitották.

— **Előléptetések.** Az aradi pénzügyigazgatósághoz ma érkezett meg négy érdemes pénzügyi tisztviselő előléptetéséről a rendelkezés. Daibukát Antalt és Vancu Györgyöt II. osztályu sef de sectia principel-lá, Todorescu Györgyöt és Ratiu Traiánt II. osztályu sef de sectia-vá léptették elő.

— **Ujabb antiszemita-tüntetés készül.** Bucurestiből jelentik: Az Adeverul szerint a fővárosban ujabb antiszemita tüntetést készitenek elő. A hatóságok pontosan informálva vannak a tüntetők minden tervéről és megtették a szükséges ellenintézkedéseket (Rador.)

— **A nemzeti és parasztpárt gyülése** Bucurestiből jelentik: A nemzeti párt és a parasztpárt tegnap nagygyülést tartott a Dacia nagytermében. Michalache az Argetoianu féle ügygyel foglalkozott. Maniu fölszólalásában reményét adta annak, hogy rövidesen politikai változás fog bekövetkezni. A gyülés ezután rendben szétoszlott. A katonaság mindenféle tüntetést megakadályozott. (Rador.)

— **A pénzügyi isztviselők drágasági segélye.** A köztisztviselők általános fizetésrendezésével kapcsolatosan, amelyet a miniszterelnök már hetekkel ezelőtt bejelentett, a pénzügyi tisztviselők illetményeiről ma érkezett meg a rendelet az aradi pénzügyigazgatósághoz. Az illetmények emelése ujabb drágasági segély formájában történt, amelyet az 1916. évi fizetések alapján állapitottak meg, de az 1923. évi törzsfizetések szerint osztották be egy skálába. Az uj segély progressziv alapon a magasabb rang, illetőleg fizetési osztályok felé emelkedik. A legkisebb segély, illetőleg emelés 275, a legmagasabb 1500 lei. A legkisebb emelés a szolgák és a legalacsonyabb rangosztályban levő tisztviselők segélye.

— **A román ujságirók parkünnepélye.** A román ujságirók szindikátusa tegnap délután szép sikerrel záruit parkünnepélyt rendezett Aradon. A rendezőség mindent elkövetett, hogy a jelenvolt szépszámu közönség aránylag olcsón és jól szórakozzék. A parkban különféle sátrakat állitottak fel, melyekben aradi pincészetek szolgáltak fel sütemény-et és hüsitő italokat.

A kat. főgimnázium évzáró vizsgái.

(A nyolcadik osztály már vizsgázik az állami liceumban. — Megegyezés a két intézet igazgatója között.)

Az aradi katolikus főgimnázium a nyolcadik osztály évzáróvizsgálatait junius 4—9-ike között tüzte ki. Mivel azonban *Crisan* Ascaniu a Moise Nicoara-liceum igazgatója aki a vizsgálatok ellenőrzésére alakitott bizottság elnöke volt, ebben az időben elfoglaltsága miatt nem jelenhetett volna meg az osztályvizsgálatokon, a katolikus főgimnázium igazgatósága junius 4-ére hétfőre, 6-ára szerdára és 8-ára péntekre tüzte ki az osztály vizsgálatok megtartását. A főgimnázium nyolcadik osztályának növendékei három csoportba osztva teszik le osztályvizsgáikat. A növendékek, — mint ismeretes — tavaly a katolikus főgimnázium tantermeiben vizsgáztak a kiküldött bizottság részvételével, az idén azonban a főgimnázium igazgatósága Crisan igazgatóval való megállapodás alapján ugy rendelkezett, hogy a nyolcadik osztály növendékei a Moise Nicoara liceumban vizsgázzanak tanáraik és az ellenőrző bizottság előtt. A nyolcadik osztály leánynövendékeinek első csoportja hétfőn délelőtt, fiunövendékei délután le is tették vizsgájukat Moise Nicoara-liceumban.

A katolikus főgimnázium nyolcadik osztálya érettségi irásbeli vizsgálatait e hó 11—15-ike között tartja meg. A szóbeli érettségi vizsgálatok pontos napját, mint értesülünk, még nem állapitották meg, de azok előreláthatólag julius 1—10-ike között fognak lezajlani ugyancsak a Moise Nicoara liceumban. Az aradi katolikus főgimnázium idei évzáró és érettségi vizsgálatai tehát az idén nem ütköznek a tavalyihoz hasonló akadályokba, mert mindkét részről az az igyekezet nyilvánult meg, hogy a vizsgálatok teljesen simán, minden akadály nélkül follyanak le.

— **Hol müködnek az adóbizottságok?** Az aradi adókivetőbizottságok holnap, kedden a következő utcákban folytatják munkájukat: az I. a gáji Alexandru cel Bun (Névtelen) utcában, a II. a Bihorului (Nagyváradi) uton, a III. a Radnei (Radnai) uton a régi 49. számtól a páratlan oldalon, a IV. a Consistorului (Batthyány) utcában a 15. számtól a 2. szám felé, az V. a Saguna (Varjassy Lajos) utcában a 148. számtól a páros és 111. számtól a páratlan oldalon, a VI. a Romanului (Zrinyi) utcában a Bohus-palotán kezdve, VII. a Nicu Filipescu (Flórián) utcában a 10. számtól, a VIII. a Mana de aur (Aranykéz) utcában, a IX. a Sava Raicu (György) utcában.

— **Pontos menetrend** található lapunk hirdetési rovatában az összes Aradra érkező és innen induló vonatokról.

— **A dohányözsdék vasárnap nyitva tartandók.** Az aradi monopolfelügyelőség rendeletet kapott a cluji (kolozsvári) monopolvezérigazgatóságtól, amely szerint a különlegességi (speciális) dohányárudáknak vasárnap is nyitva kell tartaniok, még pedig reggel hét órától déli 12 óráig. A rendelet Aradon 11 dohánytőzsdére vonatkozik.

— **Esküvők.** Tegnap délelőtt fél tizenegy órakor tartotta esküvőjét az aradi izr. templomban Neuländer Endre aradi kereskedő Krausz Hajnalkával. Az esküvőn nagyszámu közönség jelent meg, amely a nászházhoz is elkisérte a fiatal párt és ott a Toldi evezős-klub tagjai meleg ünneplésben részesitették Neuländer Endrét, mint a klub elnökét és megalapitóját.

Soltész Margit és Deutsch János junius 5-én délután 5 órakor tartják esküvőjüket az aradi izraelita templomban.

— **Elmaradt a Sfatul közgyülése.** A Sfatul Negustoresc aradi csoportjának vasárnap délelőttre hirdetett rendkivüli közgyülése elmaradt. A közgyülés egyetlen tárgysorozata az lett volna, hogy tiltakozó határozatot készitsenek az uj spekula-törvényjavaslat ellen. A javaslatot azonban időközben a kamara tárgyalás alá vette és igy a közgyülést a vezetőség nem tartotta meg.

— **A világhirü „Oseta“ harisnyák minden szinben Kell és Krausz cégnél.**

— **Aradról elhelyezett ügyész.** Az igazságügyminiszter G. Dobrovici királyi ügyészt, az aradi ügyészség tagját, a sepsiszentgyörgyi ügyészség vezetőjévé nevezte ki. Az ujonnan kinevezett vezető-ügyész néhány napon belül átadja hivatalát és uj müködési helyére utazik.

— **Halálozás.** Ifj. Szücs Mihály nyomdatulajdonos életének negyvenötödik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése 5-én délután hat órakor lesz a Minervei (Ilona) utca 29. számu házból.

— **Eliás bankár végrendelete.** Bucurestiből jelentik: Ma délután az itteni törvényszéken fölnyitják Eliás bankár végrendeletét, aki tudvalevőleg nyolcszáz milliót hagyományozott kulturcélokra.

— **Adomány.** A tüzvésztől sujtott radnai templom és klastrom javára B. K. a P. V.-től kapott tiszteleidijából 60 leit, Schik özvegyének pedig 20 leit adományozott.

— **Hannibál elefántjainak istállója.** *Londonból* jelentik: Karthagóban egy angol tudós ásatásokat végez. Eddigi eredményéről beszámolva azt irja, hogy Hannibál istállóira bukkant. A hatalmas védőfalakból teljes határozottsággal következtethető, hogy ezekben az istállókban Hannibál elefántjait tartotta. Most megkezdték a pun sirok feltárását is.

— **Sportolók el ne feledjétek,** hogy Diana sósborszesszel lehet izmaink ruganyosságát legjobban megóvni.

— **A beszélő ujság.** *Párisból* irják: Néhány hónap óta itt olyan ujság jelenik meg, amelynek alig ha van párja. La Parole Libre — ez a cime a lapnak. Ezt az ujságot nem nyomják papirosra, hanem élőszóval mondják el. A lap előfizetői mindén hét szombat délután összegyülnek a „Société Savantes“ termében, ahol a szerkesztő, Maurice Privat vezetése alatt az összes munkatársak elmondják a cikkeiket az „olvasóknak“. Egy-egy cikk elmondása husz percnél tovább nem tarthat. A cikkek a legkülönbözőbb témákat ölelik fel. Vezércikktől kezdve a rendőri tudósitásig mindent végighallgatnak az „olvasók“. A beszélő ujságnak nagy sikere van, mert hétről-hétre szaporodnak a hallgatói.

— **Nemzetközi bélyegkiállitás Bécsben.** Bécsből jelentik, hogy szeptember 1-én Bécsben nemzetközi postabélyegkiállitás nyilik meg, amelyen többek között a Jenny-féle, teljességéről hires angol gyarmati bélyegeket tartalmazó gyüjtemény, valamint Johannes Elster rendkivül gazdag tartalmu berlini gyüjteménye is kiállitásra kerül. A tiz napon át tartó kiállitás védnöke Hainisch köztársasági elnök.

— **Nem szabad hitelezni** csak pontos és megbizható információ alapján. Románia legnagyobb információs irodája a Radio R. T. információs osztálya, Cluj. Postafiók 127.

— **Nem sikerült a német dollár-kölcsön.** Berlinből táviratozzák: A márkazuhanás megvizsgálására kiküldött bizottság ma ülést tartott, melyen Schröder államtitkár ismertette a zuhanás körülményeit. Kifejtette, hogy a dollárkölcsön sem sikerült, a kevésszámu jegyzés megingatta a közönség bizalmát a márkatámogatási akcióban. Az uj devizarendelet üdvös hatásai azonban már kezdenek mutatkozni és áprilisban nem nőtt annyival a függő adósság, mint márciusban. Hawenstein, a birodalmi bank elnöke tiltakozott az ellen a vád ellen, hogy a birodalmi bank nem akarta vállalni a márkatámogatási akció vezetését. Kijelentette, hogy a birodalmi bank devizakészleteiről szóló francia és belga hirek tulzottak. A bizottság ezután elhalasztotta ülésezését.

— **Világhirü táncattrakciók a Központi kerthelyiségében.** Világlátott, hirneves táncművészek mutatkoztak be tegnap este a Központiban. A gyönyörü kerthelyiséget zsufolásig megtöltő közönség őszinte elragadtatással, szünni nem akaró tapsokkal honorála a világhirü Barossia Björnson Comp. mexikói cowboy táncsoport és Leontinoff orosz táncduó csodálatos táncprodukcióit, amelyhez hasonlót eddig nem igen láttak Aradon. Belépő-dij nincs. Kezdete 10 órakor. Ma este szenzációs müsor. Müsor után záróráig a legmodernebb parkettáncok.

— **Brázay Kalogén fogkrémjét** használja, hogy a foga ragyogó fehér legyen. Kapható mindenütt!

— **Dr. Jegesi Károly és dr. Nedelcu Miklós városi tiszti ügyészek** ügyvédi gyakorlatukat megkezdették. Irodájuk a városháza I-ső emeletén van (ügyészi hivatal, d. e. 8—12 és d. u. 4—6-ig.)
u. 30a.)

— **Vas Sándor junius hó 6-án tartandó zongoraliangversenyére a jegyek Scherhág kézimunkakereskedésben kaphatók.**

— **Magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak** az Eminescu-parkban julius hó 1-én saját otthonuk létesitése és könyvtáralapjuk javára nagyszabásu népünnepélyt rendeznek.

— **Ülő foglalkozással** biró emberek elkerülik annak kellemetlen következményeit, ha időközönkint több napon át Koprolt, az ideális és jóizü hashajtó csokoládét veszik.

— **Gyermekkocsik, székek, nyugágyak, tenniszverők, futballok, utazó készletek, kofferok nagy választékban Hegedüs cégnél.**

— **Poloskairtással** bútorait ne tegye tönkre, hanem végeztesse azt Lovas lakástisztitóval. Vidéki munkát is vállalok. Str. Oituz 111. (Illés-

— **Sikkasztásért feljelentett aradi kereskedő.** V. S. aradi kereskedő ellen ma polgári pert inditott és bünvádi feljelentést tett sikkasztás és csalás miatt Asztalos Sándor földbirtokos. Asztalos az elmult évben vásárolta meg V.-től a szöllőjét 250 ezer leiért, amelyből 150 ezer leit rögtön lefizetett. A megállapodás szerint a másik 100 ezer leit egy éven belül kellett lefizetni Asztalosnak, amit pontosan teljesiteni is akart, V. azonban kijelentette, hogy a pénzt nem fogadja el, mert nem adja át a szöllőt. A jelentékenyen megkárositott birtokos kérte, hogy legalább a lefizetett 150 ezer leit adja vissza, de V. még erre sem volt hajlandó. A károsult jogi képviselője bünvádi feljelentésében kéri az általánosan ismert aradi kereskedő ellen a bünügyi zárlat elrendelését is.

Horthy a földreformról.

(A tisztviselő kérdés. — Bethlen nem tür forradalmi hangot.)

Budapesttől jelentik: *Horthy* Miklós kormányzó és hitvese Székesfehérvárott egy zászlószentelésen vettek részt. Az üdvözlésekre Horthy a következőket válaszolta:

— Megbocsáthatatlan bün volna, ha a földreform kérdésében politikai érdekek kivánnának érvényesülni. Ha a kérdés tárgyalásánál szenvedelmek lesznek urrá a lelkeken és a szabályozásnál az összesség érdeke helyett egyes társadalmi osztályok vagy foglalkozási ágak külön érdekei jutnak túlsulyra, ennek az ország konszolidációja és gazdasági megerősödése vallhatná mérhetetlen kárát.

Budapestről táviratozzák: Horthy Miklós kormányzó fogadta a társadalmi egyesületek szövetségének küldöttségét, amelyet báró Perényi Zsigmond vezetett. A küldöttség a köztisztviselők anyagi helyzetének javitása ügyében interveniálni jelent meg a kormányzónál és memorandumot nyujtott át. A memorandumban előadják, hogy a köztisztviselők állást foglalnak a sztrájk ellen, de anyagi helyzetük gyors orvoslásaképen azonnali segitséget kérnek és azt, hogy fizetésüket vagy aranyvagy buzavalutában állapitsák meg. A kormányzó válaszában hangsulyozta a sürgős megoldást, mert ő is lehetetlennek tartja, hogy a tisztviselőprobléma továbbra is megoldatlan maradjon. Megigérte, hogy a memorandumot áttanulmányozza és a sérelmeket illetékesek előtt tolmácsolni fogja. A küldöttség ezután gróf Bethlen István miniszterelnököt kereste fel, aki válaszában a most adandó 50 százalékos fizetésemelést csak ideiglenes megoldásnak jelezte és megigérte, hogy a végleges rendezés elintézésébe a közalkalmazottak nemzeti szövetségét is belevonják. Ellenben visszautasit a megoldással kapcsolatban minden forradalmi hangot és az olyan egyesületek közremüködését, amelyek forradalmi eszközöket vesznek igénybe. Hangoztatta még, hogy a kormány megnyugtató és kielégitő megoldást fog találni. A küldöttség a válasz tudomásulvétele után még Kállay Tibor pénzügyminisztert is felkereste akinél hasonlóképen demonstrált.

Báró Jósika Samu meghalt.

(Az erdélyi magyarság gyásza.)

Szükszavu távirat jelenti, hogy báró *Jósika* Samu, az erdélyi Magyar Párt elnöke 75 éves korában meghalt. Erdély magyarságának egyik szellemi vezetője szállt sirba a magas kort elért magyar főurban, akinek egész életét egy elv vezette: mindent nemzetéért. Báró Jósika Samu, aki állandóan Clujon (Kolozsvárt) lakott és magas kora ellenére tevékeny részt vett az erdélyi magyarság politikai és kulturális életében, az utóbbi időben betegeskedni kezdett. Orvosai tanácsára a Balaton mellé utazott, ahonnan néhány nappal ezelőtt hazaszálltották Kolozsvárra, mert állapota rosszabbra fordult. Ma azután távirati jelentés érkezett, hogy az erdélyi magyar mágnás junius 3-án meghalt.

Báró Jósika Samu 1848-ban Salzburghban született. Tanulmányait Erdélyben, Párisban és Angliában végezte. Majd hazatért Erdélybe, ahol gazdálkodott és részt vett a közéletben. Egy ideig, mint Kolozsmegye főispánja a közigazgatási pályán is tevékenykedett. Majd megválasztották az erdélyi katolikus státus elnökévé és szabadelvü programmal Kolozsvár képviselőjé lett. 1893-ban belügyi államtitkárrá nevezték ki. Az egyházpolitikai harcok idején visszavonult a politikától és erdélyi birtokán gazdálkodott. A Bánffy-kormányban a király személye körüli miniszter lett. Ekkor megkapta a vaskorona-rendet, később a titkos tanácsosi méltóságot és főrend lett. A politikai változások után szükebb hazájában, Erdélyben maradt, amelynek magyarsága, amikor a politikai aktivitás terére lépett, őt helyezte a Magyar Párt élére és az egyik kerület a bucurestii szenátus tagjává választotta.

Az elhunyt pártvezér temetése junius 6-án délelőtt 11 órakor lesz a cluji (kolozsvári) kegyesrendi templomból.

Ifju müvészek.

(A Városi Zeneiskola növendékeinek hangversenye.)

Vasárnap délután tartották meg a Városi Zeneiskola növendékei vizsgahangversenyüket a Kulturpalota nagytermében. A müsor, a melynek minden száma müvészi teljesitmény volt, zongora-, hegedü- és énekszámokból állt. A kiváló zenepedagógusok tehetséges növendékei megérdemelt nagy és zajos sikert arattak, amelyért igaz elismerés illeti meg a zeneiskola igazgatóját és tanári karát. Dr. *Goldzieher* Albert igazgató vezetése mellett Arad egyik legrégibb zeneintézete, hivatása magaslatán áll, amelyről a tegnapi vizsgakoncert nyujtott fényes tanubizonyságot. Az egyes tanszakok növendékei precizen és müvészi készséggel interpretáltak nehéz zenedarabokat, amelyek közül különösen a hegedü-tanszak növendékei tüntek ki. *Töllési* Magduska, az alig tizenkét éves kis hegedümüvésznő a Traviatából játszott egy gyönyörü részletet, korát meghaladó müvészi fölénnyel. Osztatlan tetszés mellett játszottak még hegedüdarabokat: Baranyi Lenke és Izabella, Silberer Jenő, Cigu Mihály és Filimon Péter. A zongara-tanszak növendékei közül: Papp Karolina, Merle Anika, Palotás Ilonka, Landes Magda, Bodrogfy Boriska és Schlattner Gyula kitünő technikáról és csiszolt müvészi érzésről tettek bizonyságot. Krausz György csellójátéka után Schwartzberger Lili a Tannhäuserből énekelt áriákat biztos muzsikalitással. Stumper József két dala a „Walküre"-ből igen tetszett. A kitünő müsort a „Varázsfuvola" opera finálója zárta be, melyet Tóth Kálmánné, Müller Ilona, Schwartzberger Lili és Szentgyörgyi Elvira énekeltek általános tetszés mellett. A hangverseny, amely erkölcsi sikerben vetélkedett a hasonló koncertekkel, Szántó Erzsi és Kaletzky Vilma zongoratanárnők, Schleiszner Amália és Hubert Janka hegedüénektanárnő fáradságát hatalmas sikerrel koronázta. **(V. I.)**

Közgazdaság.

Ismét javul a lei.

Ma Párisban néhány ponttal ismét magasabban jegyezték a leit és ez az utóbbi napokban lefelé haladó árvonalának nemcsak átmeneti megváltozását, de amint a különböző tőzsdei jegyzésekből következtethető, erőteljesebben javuló irányzatát is jelzi. Az exportra kerülő gabonát most kötik le a külföldi cégek, akik fedezetül már vásárolják a leit, amit egyébként a rövidesen meginduló állatexport bizonyosan megdrágit. A leu már kisebb javulása még nem mutatkozik az aradi valutapiacon, csupán az osztrák korona és a márka vált olcsóbbá. A dinár tovább tartja néhány nap óta megindult javuló irányzatát.

Aradi valutaárak. (Junius 4.) Francia frank 13.25, svájci frank 34.50, dollár 198, dinár 2.10, szokol 5.80, márka 0.0040, lira 9.25, angol font 900, magyar korona 0.03.50, osztrák korona 0.0029. — *Kifizetések:* Budapest külföldi 27, belföldi 34, Bécs 360, Berlin 0.0026 Prága 5.95, Zürich 35, Milano 9.50 Páris 13, Belgrád 2.20, London 890, Newyork 198.

Bucurestii tőzsdezárlat. (Junius 4.) *Kifizetések:* Páris 12.70, Berlin 0.002585, London 907, Milano 9.25, Zürich 35.75, Bécs 0.002875, Prága 5.75, Budapest 0.03.85. — *Valuták:* Napoleon 720, márka 0.0040 léva 1.50, török lira 1.10, angol font 900, francia frank 13.30, svájci frank 34, lira 9, drachma 2.70, dinár 2.10, dollár 192, lengyel márka 0.0040, osztrák korona 0.0029, magyar korona 0.04; szokol 5.90.

Zürichi nyitás. (Junius 4.) Berlin 0.0076, Newyork 553.75, London 2563, Páris 35.90, Milano 25.9250, Prága 16.5750, Budapest 0.10.25, Belgrád 6.65, Varsó 0.01, Bécs 0.0078, bélyegzett 0.0078.

Zürichi zárlat. (Junius 4.) Berlin 0.0072, Amsterdam 217, Newyork 553.8750, London 2563.50, Páris 35.7750, Milano 25.6750, Prága 16.59, Budapest 0.10.25, Belgrád 6.80, Varsó 0.0097, Bécs 0.007825.

Budapesti devizaközpont jegyzései. (Junius 4.) Napoleon 19100, Amsterdam 2061—2121, Belgrád 64.50—66.50. Berlin 0.7—7.70, márka 0.7.50—7.90, *Bucuresti 28—30, lei 28.50—30.50,* London 24.350—24.950, angol font 24.270-24.970, Milano 246—256, Newyork 52.60—54.10, Páris 341—351, francia frank 346—356, Prága-szokol 15.750—16.350, Varsó-lengyel márka 0.09.50—10.30, Bécs-osztrák korona 0.7.45—7.85, Zürich 950—980, svájci frank 955—985

= **Sok az arany a budapesti piacon.** Budapestről jelentik: Az aranypiacot az elmult héten erős realizálási kedv jellemezte. A spekuláció kezdi nagy angazsámjait feloldani, mivel az arany ára Budapesten 20—25 százalékkal áll a nemzetközi piac felett. Ez a körülmény egyre nagyobb aranytömegeket vonzott a magyar piacra Jugoszláviából és Ausztriából. A piac eddig simán felvette a nagy tételeket, de gazdasági körökben attól tartanak, hogy a közel jövőben nagy árlemorzsolódás várható.

Mozi.

* **Nagyszerü külső sikerek közepette,** a közönségnek szinte nap-nap után fokozódó tetszése mellett kerül szinre az Apollóban a magyar filmjátszás egyik legnagyszerübb, leggyönyörübb alkotása, a magyar filmjátszás pompás és igazán bájos produktuma, a Sugárka. A Sugárka cimszerepét a maga bájos egyéniségének mindent lebilincselő varázsával a legkitünőbb magyar filmprimadonna, Lóth Ila játsza, mig partnerét Vándory Gusztáv személyesiti. A többi szerepeket Szarvassy László, Mild Anna és Mészáros Gyula játsza a Sugárkában, amely már mindössze két napig, kedden és szerdán látható az Apollóban.

— **Mitől fáj a feje?** Mitől szédül? Legtöbbször a belek rendetlen müködéséből származó székrekedéstől. Ezt könnyen elhárithatja, ha Koprolt, az ideális és jóizü hashajtót használja.

Kandia legfinomabb csokoládé dessertjei **„Yvonne" „Osmana" „Aranydollár"** most kerültek forgalomba. Darabonként is kaphatók Mindenütt csakis ezeket kérje 11-1376

Uj könyvek.

** **„Uj Nyugat"** cimmel indul junius havában Aradon egy friss és érdekes, kéthetenkint megjelenő irodalmi revü, amelyet Nagy Dániel, a kitünő aradi iró fog szerkeszteni. A cim maga programmot jelent. A Nyugat programmját, amit az erdélyi közönség még nem felejtett el. Nagy Dániel gárdája éppen olyan friss és — erdélyi szempontból — uj horizontu ösvényeken jár, mint annak idején Osváth Ernőé.

A szerkesztésért:
KAROLY JOZSEF
felel.

Cenzurat:
IOAN NICHIN.

18748

Radio Hirdetési Iroda 3887/a. sz.

„ORIENT“ Divatáruház.

Bulev. Regina Maria No. 18. (Salac-utca sarok.)

ENGROS! DETAIL!

A lei emelkedése folytán az összes raktáron levő áruk, ugymint: férfi szövetek, női szövetek, selymek, ugymint: creperomain, crepejorjete, crepemarocein, liberti selymek, libertik, marcizetek, grenadinok, mosóáruk, vásznak, siffonok, szőnyegek, csipke, függönyök és óriási választék harisnyákban.

15-%-al olcsóbban lesznek elárusitva.

NYILTTÉR.

Özv. ifi. Szücs Mihályné szül. Jolánkai Jolán ugy a maga, mint gyermekei László és Gyula, valamint az alólirottak nevében mélyen megtört szivvel tudatja, hogy a felejthetetlen jó férj, édes apa, fiu, rokon és jóbarát

ifj. Szücs Mihály

nyomdatulajdonos

folyó évi junius hó 4-én, reggel 4 órakor, életének 45-ik és boldog házasságának 20-ik évében, hosszas szenvedés után a Mindenható bölcs rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát.

Felejthetetlen halottunk hült teteinei folyó hó 5-én, délután 6 órakor fognak a Str. Minervei (Ilona-utca) 29. számu gyászházból a ref. vallás szerint tartandó végtisztesség után az aradi felső temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

NYUGODJÉK BÉKÉBEN!

Arad, 1923. évi junius hó 4-én.

Özv. id. Szücs Mihályné szül. Kiovszki Emilia édesanyja. Özv. Jolánkai Gyuláné szül. Gyurkovits Julia anyósa. Hönig Ottóné szül. Szücs Mariska, Hönig Ottó, Jolánkai Vilmos és neje szül. Heincz Margit testvére, illetőleg sógorai és sógornője. 3142

„Kegyelet“ temetkezési vállalat Arad, Str. I. L. Bratianu (Weitzer J.-utca) 7.

Radio Hirdetési Iroda 3406. szám.

Mérlegképes főkönyvelő

perfect magyar-német, lehetőleg román is, ki kereskedelmi vállalatnál vezető állásban már működött, régi gyakorlattal rendelkezik, mint **igazgató-helyettes.**

segédkönyvelő

perfect magyar-német, lehetőleg román is, okvetlenül kereskedelmi gyakorlati ismeretekkel és

textil engross vezető segéd

fenti nyelvismeretekkel, alapos praxissal, aki a bevásárlási forrásokkal és formákkal teljesen ismerős, kerestetnek élénk kereskedelmi vidéki városba nagyobb kereskedelmi részvénytársasághoz. Ajánlatok eddigi működést igazoló bizonyitványokkal, arcképpel felszerelve, kor, családi állapot, fizetési igények, referenciák és belépési idő kitüntetésével magyar és német nyelven a „RADIO“ cluji hirdetési vállalathoz intézendők. **„Nagyobb kereskedelmi részvénytársaság“** jelige alatt. 3131

Csodás hatásu arcszépitő és finomitó a

Földes MARGITCREME és MARGITSZAPPAN

Zsirtalan, ártalmatlan, rögtön szépit. Pár napi használat után szüntet szeplőket, májfoltokat, bőrkiütéseket, ráncokat, redőket és minden bőrbajt. Az arc pár napi használat után üde, hamvas, rózsás lesz. 13595

Dr. Földes és Hehs Margitcreme gyára Budapest, I. Bertalan-utca 26. Arad—Uj-Micalaca. 13595

Gazdálkodásra

alkalmas három szobás magánház istállóval, kocsiszinnel, disznóollal, szép gyümölcsös kerttel, nagy telekkel, baromvásártér közelében eladó. Bővebbet: WALLINGER-IRODÁBAN.

Antik butorok restaurálását

értő asztalos állandó munkát nyerhet. Ajánlatokat „Szakértő“ cimen WALLINGER hirdetője továbbit.

Legolcsóbb bevásárlási forrás benzin, petróleum és gépolaj DIMITRIE SUCIU,

Str. Metianu (Ferral-u.) 14. :-: Telefon 914.

A régi jóhirnevü „VAS“-kádfürdő

az izr. templom átellenében) teljesen ujonnan, modernül berendezve reggel 6 órától este 9 óráig áll a n. é. közönség rendelkezésére. Hideg és meleg fürdők. Pihenők.

Nyelvismeret nélkül nincs boldogulás!

Müveltséghez, vagyonhoz és üzleti sikerhez csak egy biztos ut vezet: az idegen nyelvek ismerete. Ezeket Ön könnyen és biztosan elsajátithatja, ha beiratkozik **Jean Goldberg nyelvtanár** tanfolyamára, Arad, Str. Eminescu No. 9., ahol a román, német, francia és angol nyelvek eredeti uj módszer szerint a legjobb sikerrel tanittatnak. 13119

ERSTE DONAU-DAMPFSCHIFFAHRTS-GESELLSCHAFT D. D. S. G.

EXPRESS-PERSONENVERKEHR

mit Expressgüter beförderung zwischen

Wien-Bratislava-**Budapest**-Beograd-**Orşova**-Lom-Rustschuk-**Giurgiu**

mit erster Fahrt von Wien nach Giurgiu am 23. Mai 1923.
„ „ „ „ Giurgiu nach Wien am 28. Mai 1923.

I. und II. Platz.

Der Verkehr wird von den neusten Luxusdampfern besorgt

AUSZUG aus dem FAHRPLAN:

Talfahrt:

ab	Wien	Mittwoch	und	Sonntag	7.00	Uhr
an	Beograd	Donnerstag	„	Montag	19.00	„
ab		Freitag	„	Dienstag	4,00	„
an	Orşova	Freitag	„	Dienstag	13,20	„
ab					13,30	„
an	Giurgiu	Samstag	„	Mittwoch	10,40	„

Bergfahrt:

ab	Giurgiu	Donnerstag	und	Montag	5,00	Uhr
an	Orşova	Freitag	„	Dienstag	9,00	„
ab					9,10	„
an	Beograd	Freitag	„	Dienstag	22,30	„
ab		Samstag	„	Mittwoch	10,00	„
an	Budapest	Sonntag	„	Donnerstag	14,30	„
ab					18,30	„
an	Bratislava	Montag	„	Freitag	9,00	„
ab					9,30	„
an	Wien	Montag	„	Freitag	14,30	„

Auskünfte erteilen:

die Generalvertretung der DDSG in Bukarest

103, Calea Victoriei, 103.
casuţa poştala 249.
Telephon 39 51.

3141

und die Agentien der DDSG in Giurgiu und Orşova.

Az uj nyári menetrend.

Érvényes junius 1-től kezdve.

Vonatok érkezési és indulási ideje az aradi pályaudvaron.

ÉRKEZÉS:

Curtici felől gyv.	23.45 éjjel
Curtici felől Orient-express	15.47 d. u.
Curtici felől személy	7.15 reggel
Curtici felől személy	9.28 d. e.
Curtici felől személy	12.40 délben
Curtici felől személy	20.55 este
Teius felől gyv.	6.16 reggel
Teius felől Orient-express	14.42 d. u.
Teius felől szemv.	8.24 reggel
Teius felől szemv.	16.36 d. u.
Teius felől szemv.	23.30 este
Savarsin felől vv.	7.14 reggel
Timisoara felől szemv.	5.58 reggel
Timisoara felől szemv.	9.50 d. e.
Timisoara felől szemv.	14.50 d. u.
Timisoara felől szemv.	21.27 este
Oradea-Mare felől motoros	10.41 d. e.
Oradea-Mare felől motoros	20.42 este
Perjámos felől	7.27 reggel
Perjámos felől	21. 40 este
Pecica felől motoros	7.10 reggel
Pecica felől motoros	15.55 d. u.
Pecica felől motoros	20.15 este
Brád felől szemv.	7.33 reggel
Brád felől szemv.	21.22 este
Otlaca felől motoros	10.40 d. e.
Otlaca felől motoros	19.08 este
Cermeiu felől vv.	8.15 reggel
Cermeiu felől motoros	16.23 d. u.
Gurahont felől gyorsmot.	5.43 reggel

INDULÁS:

Curtici felé gyorsv.	6.41 reggel
Curtici felé Orient-express	15.07 d. u.
Curtici felé szemv.	5.20 reggel
Curtici felé szemv.	7.50 reggel
Curtici felé szemv.	8.55 d. e.
Curtici felé szemv.	17.55 d. u.
Teius felé gyorsv.	0.02 éjjel
Teius felé Orient-express	16.15 d. u.
Teius felé szemv.	6.20 reggel
Teius felé szemv.	12.50 d. u.
Teius felé szemv.	21.50 este
Savarsin felé vv.	13.50 d. u.
Timisoara felé szemv.	00.30 éjjel
Timişoara felé szemv.	6.30 reggel
Timişoara felé szemv.	12.30 d. u.
Timişoara felé szemv.	19.30 este
Oradea-Mare felé motoros	6.15 reggel
Oradea-Mare felé motoros	15.50 d. u.
Perjámos felé vv.	9.00 reggel
Perjámos felé vv.	17.00 délután
Pecicia felé motoros	4.45 reggel
Pecica felé motoros	13.40 d. u.
Pecica felé motoros	18.00 d. u.
Brad felé szemv.	6.48 reggel
Brad felé szemv.	17.22 d. u.
Otlaca felé motoros	5.44 reggel
Otlaca felé motoros	14.08 d. u.
Cermeiu felé motoros	9.01 d. e.
Cermeiu felé motoros	13.45 d. u.
Gurahont felé gyorsmotor	19.05 este

Hungária-Pensio Balatonlelle.

A legkényesebb igényeknek is megfelelő izletes és bőséges házikoszt. :: Külön gyermekkoszt.

Uj épületben, uj butorokkal berendezett szép tágas szobák. :-: Mérsékelt árak. :-: Saját strand és kabinok. :-: Levélérdeklődésre szivesen válaszolunk.

Brilliánsárut, gyöngyöt, platinát, arany és ezüst árukat és hamis fogsorokat magas áron veszek: Kun ékszerész, Arad.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetési ára 1.50 lei.

Vastagabb betűvel 3.— lei.

A vastagabb betűvel kivánt szavakat aláhuzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni

A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 15.— lei.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

JUNOT nem figyelted, jól látom soraidból. tizenegy kelt el belőle. Pirikéd. 3137

Alkalmazás.

KÉTTAGU családhoz főzni tudó mindenes kerestetik. Merkur textil-üzlet, Str. Românului (Zrinyi-utca). 3169

JOERKÖLCSÜ FIUK tanulónak felvétetnek Frații Burza vaskereskedésében 3110

FEHÉRVARRODÁBA ügyes fizető leány felvétetik Strada Bratianu (Weitzer-utca) 15. Bedő. 3068

ÜGYES rőfös kereskedő segéd jó fizetéssel vidéki üzletbe kerestetik. Cim a kiadóban. 3125

HAZVEZETŐNŐNEK jó bizonyitványokkal kerestetik megbizható, jólelkü nő magas fizetéssel. Jó bánásmód biztositva. Cim a kiadóban. 3124

ÁLLANDÓ ÁLKALMAZÁS. Munkás és gyermekruhák varrását értő nők és kézimunkás leányok felvétetnek Strada Puscasilor (Lövész-utca) 5c) alatt. 3143

FÜSZER engrossista segéd kerestetik azonnali belépésre Ehrenfeldhez. Ugyanoz egy lóra való istállót is keres. 3140

INTELLIGENS, megbizható, szolid nő kávéházi felirónőnek azonnalra kerestetik. Ugyanott gyakorlott pincérleányok és egy ügyes kávéházi takarító, vagy takarítónő is felvétetik. Jelentkezni délután 5—6 óra között a „Dácia" kávéházban. 3148

MUNKÁSOK, KISEBB LEÁNYOK felvétetnek Strada Veliciu (Lipót-utca) 5. 3145

HÁZVEZETŐNŐNEK ajánlkozik fiatal intelligens nő kilenc éves kisleánykájával. Cim a kiadóban. 3146

JOBB bejáró helyet keresek. Kristané, Str. Vântului (Szél-utca) 1b) 3147

VIDÉKRE, vagy fürdőhelyre nevelőnői, vagy más megfelelő alkalmazásra ajánlkozik szolid urileány. Leveleket „Lelkiismeretesnek" jeligére kiadóba kérek. 3150

BEJÁRÓNŐT délelőtti rövid takaritásra Minorita-palota ajtó 3. 3152

JOBB mindenes, esetleg bejáróno kerestetik Strada Pescarului (Thököly Imre-utca 3. 3158

KIS LEÁNYKA fizetéssel, kosztal, reggeli órákra felvétetik Schwarz Hermanné. szinház-épület. 3157

NYUGALMAZOTT vasuti tiszt, felső kereskedelmi érettségivel, német nyelvben pénztár, raktár, anyagszertár kezelésben jártas, megfelelő állást keres. Ajánlatot „Harminckilenc" jeligével kiadóhivatalba kér. 3155

EGY TANULÓ és egy kifutófiu felvétetik. Pax-buffet Piața Avram Iancu (Szabadság-tér.) 3154

MEGBIZHATÓ vaskereskedő segéd azonnali belépésre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 3159

SOLIDES deutsches Fräulein wird in Folge Badereise aufgenommen. Adresse Kelet Annonzenbüro. 13142

GYAKORNOKOT azonnali belépésre keresek Szücs Pál, Arad Bulev. Carol (Erzsébet-körut) 37. 13142

HIMZŐNŐK richelieu és töltött himzések otthoni elkészitésére állandó munkát kaphatnak. Gratia fehérnemügyár, Str. Moise Nicoara (Petőfi-utca) 8. pincehelyiség, lejárat az udvarból. 13142

FIATAL, 22 éves asszonyka a háztartás minden ágában jártas, házvezetőnőnek menne magányos urhoz, vagy pléhániára vidékre. Cim a kiadóhivatalban. 3161

JOBB NŐ főzőnőnek ajánlkozik. Cim a kiadóban. 3162

ELSŐRENDŰ HIMZŐNŐK felvétetnek „Femina" kézimunka szalon Bulev. Regina Maria 21. 3164

Lakás.

NYARALÓT 2—4 szobásat hegyalján, Maros közelében teljes lakás- és konyhaberendezéssel bérbe vennék. Cim a kiadóban. 3118

NYARALÁSRA keresek szobát, konyhát két-három hónapra jó fekvésü, pormentes vidéken. Friedmann, Strada Metianu (Forray-utca) 12. 3167

Vétel és eladás.

UJDONSÁGOK érkeztek: Grenadinok és Lybertikben. Mosó vaál ujdonság 38 Leil Strasser divatáruházában. 3051

PLÜSCH ebédlő divány, 2 ajtós keményfa szekrények, consul asztal márvánnyal, székek, fotel, vasmosdó, régi képek, futó szőnyeg, csipke függöny, étkező- és kávés szerviz, babakelengye, férfi ruhák, kézimunkák, fehérnemüek, goblein képek, ingaóra, stb. eladó. Str. Consistorului 12. (Batthyány-utca 23.) I. emelet jobb. 1000

TIZENKÉT SZEMÉLYES ezüst evőeszköz megvételre kerestetik. Cim Wallinger hirdetőjében. 13265

KITÜNŐ fekete zongora 20.000 leiért eladó. Strada Alexandrescu (Bercsényi-utca) 26. szám. 13902

GYÖNYÖRÜ rövid keresztbutos zongora eladó. Strada Mărășești 75. (Kossuth-utca 34.) jobbra, délelőtti órákban. 13902

HALÁSZ HORGOK, botok, mülegyek kaphatók Kochnál, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca.) 3156

TIZES (10) cséplőgarnitura kifogástalan jó, sürgösen eladó. Pugna, Șebiș. 3163

JÓKARBAN, levő amerikai irógépasztal megvételre kerestetik. Cim Kelet hirlapiroda. 13142

EGY COMPLETT kovácsszerszám két tüzzel, egy használt szekér kocsi, egy szivó nyomó szelepes trágyalé szivatytyu és tiz métermázsa használható ócskavas eladó. Cim a kiadóban. 3078

ELADÓ leszerelt máv. cséplőnek összes alkatrészei jutányos árban. Dobtengely, dob, kosár, szalma és törekrázó tengelyek, osztályozó henger, stb. Kovács Pál Calea Bihorului (Ferenc Ferdinánd-ut) 26. Arad. 3139

ÓNÉMET ebédlő márványnyal, modern matt hálószoba, üvegfal folyosóhoz, 2 m² kirakat-üveg, lisztes-láda, komplett füszerüzlet berendezés, kopirprés, eladó. Str. Cosbuc (Wesselényi-utca) 48—13. 3134

HINTASZÉK szmirna takaróval, festmények, szőnyegek, függönyök, asztalok, padok, festett- és polituros szekrények, ruhafacsarógép, stb. butorok és háztartási cikkek eladók. Str. Cosbuc (Wesselényi-utca) 48—13. 3135

UTAZÓKOFFEREKET nagyot, jókarban, veszek. Ajánlat „Koffer" jeligére a kiadóba. 3136

TIZENKÉT SZEMÉLYES ezüst evőeszköz, szalonharmonium eladó. Strada Sft. Gheorghe 32 (Dezső-utca 10b) 3144

ELADÓ szekrények, ágyteritők, keveset használt Pfaff varrógép Str. Budai Deleanu 29. (Csokonai-utca 23.) 3151

HASZNÁLT pezsgős és mindenféle hétdecis üvegeket veszünk „Flora" likőrgyár Str. Metianu No. 1. (Forray-utca.) 3149

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kinai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnaszőnyegeket, egész gyüjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota.) 11895

URISZOBA vadonatui eladó. Salon Artistique Fischer Eliz-palota. 13576

KITÜNŐ ÜZLETI KÖNYVEK, IRODAI CIKKEK és olcsó hangjegyek. 100,000 kötetes kölcsönkönyvtár Kerpelnél. Telefon 385. 13625

A NAGY KERESLETRE VALÓ TEKINTETTEL sürgősen keresünk antik butorokat, perzsa szőnyegeket, festményeket, műtárgyakat, régi üveg és porcelán tárgyakat, japán vázákat és ezüst ötvös munkákat. Vidéki meghivásra kiutazunk. Szépművészeti Szalon, Ortutay-palota. 13573

COPYINGOFFICE leiró, sokszorositó iroda. Körlevelek speciális gépeken készülnek. Szegfü irógépvállalata Strada Luther 1. Telefon 111. 13731

SZÖVETEK, mosók, vásznak, női kalapok olcsón, Posch divatüzletben Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) kaphatók. 1900

ZONGORA, pianino, harmonium, szőlőprés, kitünő brácsa hegedü eladó. Strada Eminescu 38. 3049

MEGVÉTELRE KERESEK motor-kerékpárt, lehetőleg hibásat. Sztarek főgépész, Macea. 3080

Ingatlan.

CHISINEU (Kisjenőn) eladó két utiház. Megbizott dr. Scharer Sándor ügyvéd Chisineu (Kisjenő.) 3114

ALKALMI HÁZVÉTEL. Str. Mărășești 30. sz. (uj szám) emeletes, adómentes, uj ház, nagy udvar és kerttel 600.000 leiért eladó. Ajánlatok Kelet hirlapirodába küldendők. 13140

TIZENÖT KISHOLD JÓMINŐSÉGÜ SZÁNTÓ szép tanyával Arad közelében az országut mellett jutányos árért eladó. Cim a kiadóban. 3153

HÁROM járatu malom forgalmas községben más vállalat miatt sürgősen eladó, vagy bérbe adó. Cim a kiadóhivatalban. 3138

SZÉP magánház, melyben háromszobás elfoglalható lakás, kert, istálló, disznóól van, olcsón eladó. Strada Căpitan Ignat (Kapa-utca) 37. 3133

Üzletek.

FŐTÉREN, forgalmas helyen nagyobb üzlethelyiség kiadó engros, vagy detail üzletnek. Stern, Piața Avram Iancu (Szabadság-tér.) 13265

Ellátás.

URILEÁNY intelligens családnál butorozott szobát keres teljes ellátással. Ajánlatokat „Otthon" jeligére kiadóba. 3132

Különféle.

ELVESZETT Str. Consistorului (Batthyány-utca), Str. Românului (Zrinyi-utca) és Marosparti vonalon egy ezüst, láncszemes kis retikule, megtalálóla megfelelő jutalomban részesül Verbos butorüzletben. 3160

20 család méh

méhészeti felszerelésel együtt **eladó**

Zuber Ferenc tanitónál **Segenthau** (Németség). 13265

Csak rövid ideig, mig a készlet tart

KILO SZÁMRA

a legfinomabb hibátlan különböző

CARLSBADI PORCELLAN

edények nagyban és kicsinyben kapható

HAJEK ANTAL

utódánál

ARAD, Str. Metianu (Forray-utca) 13839

Kőszenet Kokszot

prompt szállit üzemek, téglagyárak és szénnagykereskedők részére

FERROCARBON

szénkereskedelmi társaság, szénbányák kizárólagos képviselői

Centrala: Timisioara. Agrárpalota. Telefon 9.

Expositura: Petroseni. Telefon 41.

18666

Nyomatott az Aradi Nyomda Vállalat rotációs géppen. Kiadótulajdonos Aradi Nyomda Vállalat.